

VI. Sector exterior

- As exportacións de Galicia creceron un 2,6% en 2023, alcanzando un novo récord en termos monetarios, mentres que as importacións caeron un 22,2%.
- O peso das exportacións no PIB diminúe en case dous puntos porcentuais, baixando ao 39,6% en 2023.
- A automoción, cunha dinámica exportadora positiva, segue liderando as vendas galegas ao exterior en 2023, distanciándose do sector de téxtil e confección que se estanca, aínda que mantén o segundo posto no comercio exterior galego.
- Os combustibles continúan como sector principal das importacións galegas en 2023, a pesar dos seus resultados negativos para o comercio exterior nun contexto de inflación máis moderada que no ano anterior.
- A porcentaxe de comercio intraindustrial diminúe do 71% en 2022 ao 60% en 2023 como consecuencia da enorme caída nas importacións do capítulo con maior peso no comercio exterior galego, a automoción.
- Descende a concentración das importacións e aumenta a concentración das exportacións, mantendo o comercio galego o carácter de diversificado en 2023.
- A UE, e en particular a zona euro, segue a ser o principal destino das exportacións galegas, aínda que o seu peso no total diminuíu en 2023 ata o 61%.
- O peso relativo da zona euro nas importacións galegas continuou baixando, desde o 41% en 2022 ao 35% en 2023, e o liderado cambia de Francia a Portugal.
- Pontevedra pasa a encabezar as exportacións galegas en 2023, concentrando o 49% do total fronte ao 45% da Coruña. As importacións seguen lideradas pola Coruña.
- Cae un 20% o número de empresas exportadoras en Galicia, redución que se suma á do ano anterior.
- O IED recibido por Galicia en 2023 foi de 416 millóns de euros, un 132% superior ao de 2022.
- O 70,6% do investimento bruto recibido por Galicia en 2023 concentrouse na industria manufacturera, aínda que cunha perda de 2,6 puntos porcentuais respecto a 2022.
- O IED emitido por Galicia en 2023 foi de pouco máis de 1.000 millóns de euros, despois dunha caída do 58% respecto ao ano anterior que levou a Galicia a supoñer tan só o 4,7% do total emitido por España.
- Máis do 90% do investimento bruto emitido por Galicia ten por orixe os sectores das actividades inmobiliarias, financeiras e de seguros, e dirixiuse ás actividades inmobiliarias e á construción. Esta concentración é lixeiramente inferior á do ano anterior.

Comercio exterior de mercancías

A inserción do comercio galego no comercio mundial

O volume do comercio mundial de mercancías diminuíu en 2023 (-1,2%), fronte ao aumento do 3% rexistrado en 2022. Este resultado foi peor do que viña anticipando a Organización Mundial do Comercio (OMC), que xa rebaixara a previsión de crecemento a tan só o 0,8% no mes de outubro, despois da do 1,7% que fixera no mes de abril. A subida do PIB real mundial tamén se desacelerou en 2023, aínda que non tanto como a do comercio que alcanzou un 2,7%, fronte ao 3,1% do ano anterior.

En termos monetarios, o comercio mundial de mercancías (valor por termo medio en dólares das exportacións e importacións) diminuíu en 2023 un 5%. Esta caída explicase en boa medida pola redución do volume de comercio e, tamén, segundo a OMC, pola diminución, respecto a 2022, dos prezos dos produtos básicos primarios, como o petróleo e o gas. O descenso do comercio observouse para a maioría dos produtos, coa excepción dos da industria do automóbil, que subiron un 17% debido ao importante aumento das exportacións de China. As maiores caídas déronse para os combustibles, que viron baixar o seu comercio un 19% despois dun incremento do 61% no período anterior. Por contra, o valor do comercio mundial de servizos rexistrou un aumento do 9%, a pesar da diminución do 8% no sector dos transportes debido ao crecemento das viaxes internacionais e dos demais servizos comerciais, en particular, os prestados dixitalmente.

Os factores que explican a evolución do PIB e do comercio mundiais en 2023, segundo a OMC, céntranse nas presións inflacionistas que teñen a súa orixe na guerra en Ucraína e nas condicións macroeconómicas que reduciron os ingresos reais, sobre todo nas economías avanzadas, baixando a demanda de importacións. Aínda que a inflación xeral acadara o seu nivel máximo en 2022, a inflación subxacente mantívose elevada en 2023. Ademais, a suba dos tipos de xuro, como medida para atallar a inflación, tamén tivo o seu efecto reducindo o consumo e o investimento ao elevar os tipos de xuro reais. Adicionalmente, o incremento no consumo de servizos tras a pandemia puido implicar un desvío do gasto destinado anteriormente ás mercancías.

A diferente evolución do PIB, que segue a ser positiva, e do comercio, que pasou a ser negativa, tamén se debería ás dificultades macroeconómicas causadas fundamentalmente polas presións inflacionistas, posto que afectan tanto á composición por produtos (en particular as manufacturas, que representan unha proporción moito maior no comercio de mercancías que no PIB, baseado sobre todo nos servizos); como á distribución xeográfica (en especial a UE, que ten un peso maior no comercio mundial de mercancías que no PIB).

De manterse a caída da inflación (recuperándose os ingresos reais nas economías avanzadas) e se, como consecuencia, os responsables da política monetaria empezan a reducir os tipos de xuro, cabe esperar unha recuperación da demanda de produtos manufacturados que debería impulsar o crecemento do comercio en 2024 e 2025. Así, as previsións da OMC neste mes de abril son dun incremento no volume do comercio de mercancías do 2,6% en 2024 e do 3,3% en 2025, mentres que se espera que se manteña estable o crecemento do PIB, 2,6% en 2024 e 2,7% en 2025. Pero, estas previsións poden truncarse como consecuencia das actuais tensións xeopolíticas, os conflitos rexionais e a incerteza respecto das derivas proteccionistas. Respecto desta última, debemos subliñar que, a pesar de observarse algunha reorientación do comercio cara a países afíns, polo momento non se pode falar dunha tendencia á desglobalización. Malia todo, os prezos dos alimentos e da enerxía poderían asistir de novo a fortes subas, e, ademais, a maneira na que se aborde a baixada de tipos de xuro, que debería iniciarse este ano, podería dar lugar a volatilidade financeira. A todo isto hai que engadir o conflito de Oriente Medio que, ademais de contribuír á incerteza e á fragmentación do comercio, desviou o tráfico marítimo entre Europa e Asia, afectando os custos do comercio.

En canto ao aumento do volume de comercio de mercancías por rexións entre 2020 e 2025 (cadro 1), Europa, cun elevado peso no comercio mundial (37%)¹, é a que máis contribuíu á diminución do comercio

¹ Debemos ter en conta que o comercio interno da UE cóntase nos totais rexionais e mundiais.

Cadro núm. 1
Evolución do comercio mundial de mercancías en volume
Taxas de variación interanuais (en %)

	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
Comercio mundial	-5,0	9,6	3,0	-1,2	2,6	3,3
Exportacións						
América do Norte	-9,2	6,4	3,8	3,7	3,6	3,7
América do Sur e Central	-5,0	6,6	2,9	1,9	2,6	1,4
Europa	-7,7	8,1	3,7	-2,6	1,7	2,8
CEI	-1,0	-1,8	-2,1	-6,2	5,3	1,7
África	-7,2	4,2	-2,4	3,1	5,3	2,4
Oriente Medio	-6,5	-0,8	6,6	-1,6	3,5	2,2
Asia	0,6	13,1	0,4	0,1	3,4	3,4
Importacións						
América do Norte	-5,2	11,9	5,7	-2,0	1,0	3,3
América do Sur e Central	-9,6	24,8	4,2	-3,1	2,7	3,4
Europa	-7,2	8,8	6,0	-4,7	0,1	3,1
CEI	-5,4	10,3	-6,1	18,8	-3,8	2,9
África	-15,5	7,4	8,8	-2,4	4,4	1,6
Oriente Medio	-9,7	13,8	14,1	9,8	1,2	2,1
Asia	-1,0	10,5	-0,7	-0,6	5,6	4,7

* Previsións de abril de 2024.

Fonte: Secretaría da OMC.

dous anos anteriores. Coas actuais proxeccións, as rexións que asistirán a un maior aumento das exportacións en 2024 serán África, que parte de niveis moi baixos, e a CEI, que tamén parte de niveis baixos tras a caída sufrida despois da guerra en Ucraína. O incremento das exportacións será moderado, en torno a un 3,5%, en América do Norte, Oriente Medio e Asia. Para América do Sur a subida esperada para as exportacións é menor (2,6%); e aínda peor para Europa, un 1,7%, sendo a única rexión con crecemento por debaixo da media, malia supoñer unha importante mellora fronte ao resultado de 2023.

Por países, as exportacións mundiais en 2023 continúan lideradas por China, a pesar do seu menor dinamismo no último ano en relación aos seguintes no *ranking*. En segunda posición mantense Estados Unidos, que, cunhas exportacións por valor de 2.020 miles de millóns de dólares, só representa o 51% das exportacións de China, cando ás deste país (3.380 miles de millóns de dólares) lles sumamos as de Hong Kong (574 miles de millóns de dólares). Alemaña mantén o terceiro lugar (1.688 miles de millóns de dólares), representando o 7,1% das exportacións mundiais, e España ocupa o posto 19, con 423 miles de millóns de dólares e unha participación que pasou do 1,7% en 2022 ao 1,8% en 2023, con cifras moi semellantes ás de Suíza ou ás da Federación Rusa².

En canto ás importacións mundiais, o principal país segue sendo Estados Unidos pero, por primeira vez, as súas importacións son superadas polas de China cando lles sumamos as de Hong Kong. Alemaña sitúase na terceira posición e España mantense no número 15 do *ranking*, representando o 1,9% das importacións mundiais.

O comercio exterior galego en 2023. Trazos básicos da súa evolución con respecto ao comercio español

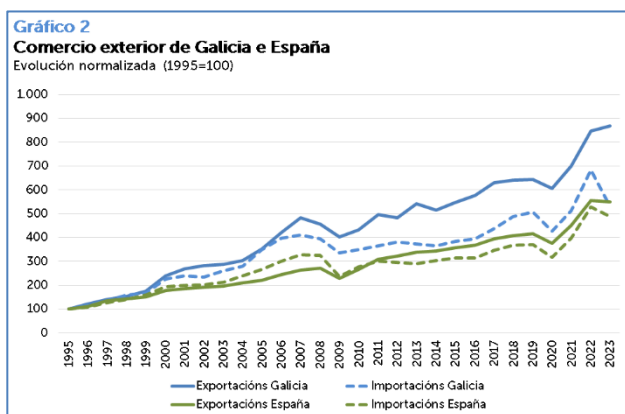
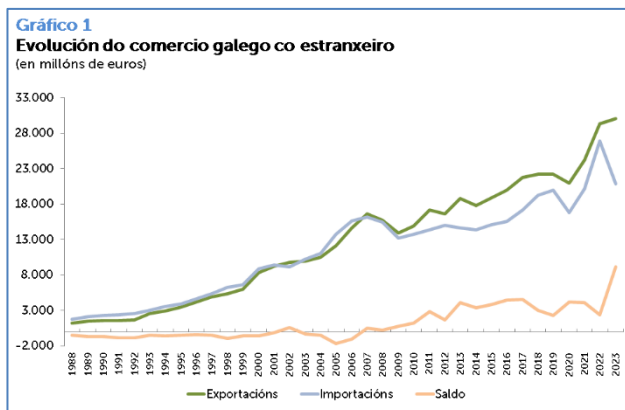
A dinámica do comercio exterior galego en 2023 foi moito menos favorable que a do ano anterior, aínda que as exportacións, en termos monetarios, alcanzaron un novo récord, superando os 30.000 millóns de euros. O crecemento interanual das exportacións en 2023 foi do 2,6%, mentres que as importacións diminuíron de forma acusada, un 22,2%. Estas cifras están moi afastadas das correspondentes a 2022 cando, segundo os datos definitivos, as exportacións aumentaran un 21% e as importacións un 33,5%. Eses datos definitivos para 2022 mostran cifras máis baixas que as publicadas no *Informe* anterior cos datos provisionais (2,4 puntos porcentuais menos para as exportacións e 1 menos para as importacións). De manterse esas discrepancias, os resultados para o comercio exterior galego neste 2023 poderían ser aínda menos favorables.

Os excepcionais resultados de 2022 corríxense en parte en 2023 pola menor suba de prezos dos produtos enerxéticos. Como xa se comentou no *Informe* anterior, os problemas co transporte marítimo desde 2021 e a invasión de Ucraína por parte de Rusia en 2022 levaron a un importante incremento dos prezos da enerxía e doutras materia primas e, tamén, dos alimentos, en 2022. A inflación moderouse en 2023 e esa parece ser a pauta para 2024. Por outra parte, dado o gran peso relativo do sector de automoción no

en 2023, dados os seus resultados negativos como consecuencia do maior impacto das subidas nos prezos dos produtos básicos nos dous últimos anos; favorecidas estas pola natureza rexional dos mercados do gas natural. A contribución de América do Norte tamén foi negativa no que se refire ás importacións, pero positiva nas exportacións. O escaso dinamismo do comercio de Asia en 2023 fai que, a pesar do seu peso nas exportacións mundiais, a súa achega ao comercio mundial fose pequena o ano pasado. O resto de rexións tivo un papel escaso, como cabe esperar.

De cumprirse as previsións da OMC, todas as rexións contribuirán de forma positiva ao crecemento do comercio mundial en 2024, cunha volta ao protagonismo de China, que mostra un dinamismo moito maior que nos

² Segundo os datos da OMC, aínda que os datos para a Federación Rusa non son moi fiables desde 2022.

9.138,37 en 2023, un valor nunca alcanzado nas últimas décadas (gráfico 1). Ao incremento no superávit (que se multiplica por 3,8) contribúe sobre todo o sector de automoción, que multiplica por 3,4 o seu superávit (pasando de 1.857,5 millóns de euros en 2022 a 6.280 en 2023). O sector do téxtil, se ben ten un importante superávit (3.883,5 millóns de euros), non favorece o incremento, dado que o seu saldo comercial case non variou respecto ao do ano anterior. O sector que presenta o maior déficit en termos absolutos é o dos combustibles (1.681,3 millóns de euros).

O comercio exterior de Galicia en 2023 non seguiu a tónica do ocorrido en España, onde as importacións caeron un 7,6%, moito menos que no caso galego, e as exportacións tamén baixaron lixeiramente, un 1%, fronte á suba das galegas. Con esa dinámica, o saldo comercial español segue a ser de déficit, malia que se reduciu nun 43%. Esta diferente evolución, que xa se vén observando nos últimos anos para o comercio exterior de Galicia e España (gráfico 2), tradúcese nun pequeno incremento da participación das exportacións galegas no total de España, do 7,65% en 2022 ao 7,85% en 2023, e nunha diminución da participación das importacións ao 4,9%, a menor no que levamos de século.

Cadro núm. 2
Evolución, en volume, do comercio de mercancías en Galicia e España
Taxas de variación interanuais (en %)

		2020	2021	2022	2023*
Galicia					
Total sen combustibles e aceites minerais	Exportacións	-1,5	7,3	-0,5	3,3
	Importacións	-2,9	-0,2	5,5	-25,1
Combustibles e aceites minerais	Exportacións	-13,4	-31,1	62,0	-10,1
	Importacións	-48,9	17,2	46,1	-29,5
Total	Exportacións	-4,3	-1,1	9,0	0,2
	Importacións	-22,7	4,7	18,4	-26,8
España					
Total sen combustibles e aceites minerais	Exportacións	-2,5	8,0	-2,3	-6,1
	Importacións	-9,5	10,6	1,7	-4,0
Combustibles e aceites minerais	Exportacións	-15,4	-9,0	8,0	11,8
	Importacións	-15,3	4,4	12,3	-7,5
Total	Exportacións	-5,4	4,6	-0,5	-2,7
	Importacións	-12,2	7,8	6,3	-5,6

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

comercio exterior de Galicia, a situación particular deste nos últimos anos, afectado pola crise dos semicondutores que obrigaron a deter a produción en distintos momentos, e pola incerteza sobre a evolución futura dos vehículos de combustión fronte aos eléctricos ou híbridos, tamén explica a evolución observada no comercio exterior galego.

No último trimestre de 2023 o comercio exterior mostrou unha dinámica máis positiva, con incrementos respecto ao trimestre anterior de 13,8% para as exportacións e de 13,3% para as importacións. Comparando os resultados dos dous primeiros meses de 2024 co mesmo período do ano anterior, esa liña mantense para as exportacións (11,2%), pero non para as importacións (-4,2%).

No contexto mencionado de menor subida dos prezos, que explica en parte a evolución do valor do comercio exterior galego en 2023, os distintos sectores, aos que os cambios na inflación afecta de distinta maneira, contribúen ao resultado final de xeito moi diferente ao mostrado no ano anterior.

A gran diminución das importacións e o pequeno crecemento das exportacións fan que o superávit comercial se dispare, pasando de 2.414,5 millóns de euros en 2022 a

Dada a diferente influencia da inflación nos distintos sectores, os resultados para o comercio exterior de 2023 cambian considerablemente cando os mostramos en volume (cadro 2). En Galicia, o total das exportacións soben menos en volume (0,23%) que en valor, pero, se consideramos as exportacións sen os combustibles, o aumento é moi superior (3,5%), posto que o volume de combustibles exportados diminúe un 10,1%. A situación en España é moi diferente, mostrando as exportacións sen combustibles unha caída de máis do 6%. A evolución tan negativa que se observa en 2023 no comercio exterior de combustibles en Galicia explicase en boa medida

Cadro núm. 3

Indicadores do comercio externo galego e español

	2020	2021*	2022*	2023*
Galicia				
Taxa de cobertura (%)	124,93	120,25	108,99	143,72
Grao de apertura	0,64	0,68	0,79	0,67
% exportacións no PIB	35,77	37,28	41,41	39,60
España				
Taxa de cobertura (%)	95,2	90,9	84,4	90,4
Grao de apertura	0,48	0,54	0,63	0,55
% exportacións no PIB	23,56	25,76	28,79	26,25

* Datos de 2021 provisionais, datos de 2022 e 2023 avance

Fonte: DataComex (Ministerio de Industria, Comercio e Turismo). *Contabilidad Nacional Trimestral de España. Revisión Estadística 2019* (INE) e Contas económicas trimestrais. Revisión Estadística 2019 (IGE).

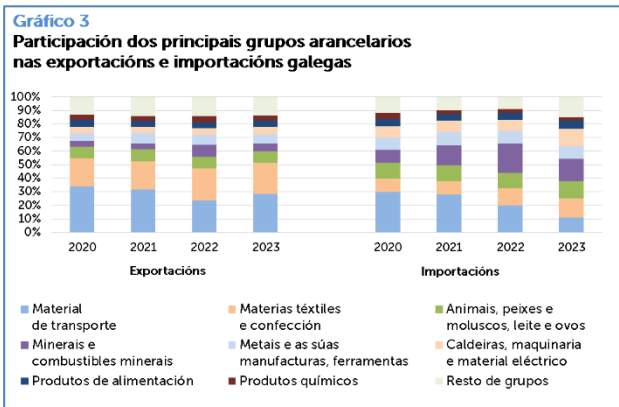
ida no valor das importacións en Galicia explican os valores que alcanza este indicador que, con todo, segue a ser superior que no conxunto de España. É precisamente a importante baixada nas importacións a causa do valor que acadou a taxa de cobertura en Galicia en 2023 (143,7%). O peso das exportacións no PIB segue a ser maior en Galicia que en España, despois de diminuír nos dous ámbitos xeográficos en 2023 en relación ao ano anterior.

En canto ao resto de comunidades autónomas, Galicia conserva en 2023 o sexto posto por valor das exportacións, por detrás do País Vasco, ao que se está acercando, ao pasar as exportacións de Galicia de representar o 89,5% das do País Vasco en 2022 ao 92% en 2023. Tamén no *ranking* de importadores Galicia ocupa o sexto posto, a pesar de ser a comunidade autónoma con maior decrecemento interanual.

As exportacións continúan lideradas en 2023 por Cataluña, representando o 26,2% do total, comunidade que gaña distancia respecto ás seguintes no *ranking* dado o seu crecemento (6,7%) fronte ao retroceso das outras: Madrid (-13%) e Andalucía (-9,7%). Tamén Cataluña é a principal importadora, malia reducir as súas importacións un 1,9%. Do mesmo xeito, son as maiores caídas das importacións de Madrid (-11,7%) e Andalucía (-12,7%) as que consolidan a primeira posición de Cataluña.

Evolución dos principais grupos arancelarios

Por grupos arancelarios, o comercio exterior galego mostra unha maior estabilidade na estrutura das exportacións que na das importacións (gráfico 3). Os dous grandes grupos, material de transporte e téxtil e confección, seguen encabezando as exportacións. A suma destes dous grupos representa xa o 51,5% do total de exportacións en 2023 (fronte ao 47,4% en 2022), despois do notable incremento interanual nas exportacións do grupo de material de transporte (23,3%). O grupo de animais, peixes e moluscos ocupa de novo o terceiro posto (igual que en 2021 e 2020); lugar que o ano pasado correspondeu ao grupo de combustibles, debido aos seus extraordinarios resultados como consecuencia dos elevados prezos do sector enerxético nese exercicio. A estrutura das importacións por grupos variou de xeito máis acusado nos últimos anos. O primeiro grupo importador segue a ser o de combustibles, pero o segundo posto ocupou o sector téxtil (terceiro o ano pasado), desprazando automoción á quinta posición.

polos enormes incrementos do exercicio anterior. Pero, en particular no caso das importacións, non é este o sector responsable dos febles resultados, como veremos máis adiante.

Os indicadores que relacionan o desempeño do comercio co do PIB (cadro 3) mostran as diferenzas comentadas respecto do comportamento do comercio externo de Galicia e España. O grao de apertura comercial (suma de exportacións e importación en relación ao PIB) diminúe en ambos casos, aínda que en magnitude diferente e por razóns distintas. O menor incremento do PIB e a moito maior ca-

Os oito grupos que en 2023 superan os mil millóns de euros de exportación (cadro 4) son os mesmos que no exercicio anterior e son tamén os de maior valor das importacións; a pesar do cambio nas posicións relativas debido ás diferenzas nas taxas de variación interanual, maioritariamente negativas.

A taxa de cobertura (relación entre o valor das exportacións e o das importacións) aumentou para case todos os grupos arancelarios, dado o notablemente maior dinamismo das exportacións que das importacións en 2023 (cadro 4). Os grupos coa maior taxa de cobertura seguen a ser, como nos anos anteriores, o da madeira e as súas manufacturas e o de pedra natural, cemento, cerámica e

Cadro núm. 4

Estrutura do comercio exterior de Galicia por grupos arancelarios en 2023*

Capítulos	Grupos	Produtos	Exportacións			Importacións			Taxa de cobertura (%)	Índice de vantaxe comparativa revelada
			Millóns de euros	%	TVI (%) 2023-2022	Millóns de euros	%	TVI (%) 2023-2022		
01/05	I	Animais, peixes e	2.495,1	8,3	2,1	2.669,4	12,8	-7,8	93,5	-3,4
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	311,9	1,0	5,0	539,1	2,6	-25,2	57,9	-26,7
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	170,8	0,6	7,9	392,9	1,9	-18,9	43,5	-39,4
16/24	IV	Produtos de alimentación	1.395,3	4,6	12,3	1.288,1	6,2	-4,2	108,3	4,0
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	1.789,8	6,0	-30,0	3.471,1	16,6	-39,1	51,6	-32,0
28/38	VI	Produtos químicos	1.207,3	4,0	-9,8	586,4	2,8	-14,2	205,9	34,6
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	415,0	1,4	-1,5	557,3	2,7	-8,4	74,5	-14,6
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	239,5	0,8	9,0	92,3	0,4	0,1	259,4	44,4
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	696,8	2,3	-9,8	169,1	0,8	-8,9	412,0	60,9
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	318,5	1,1	-3,2	240,2	1,1	-13,2	132,6	14,0
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	6.867,3	22,9	-0,6	2.983,8	14,3	-11,7	230,2	39,4
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	515,6	1,7	9,8	212,9	1,0	7,8	242,1	41,5
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	490,3	1,6	-3,8	118,6	0,6	-8,0	413,4	61,0
71	XIV	Xoiería	30,7	0,1	-17,3	35,5	0,2	28,5	86,7	-7,1
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	1.883,7	6,3	-14,2	2.039,7	9,8	-15,0	92,4	-4,0
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	1.695,8	5,6	18,4	2.681,2	12,8	26,2	63,2	-22,5
86/89	XVII	Material de transporte	8.589,6	28,6	23,2	2.309,7	11,1	-55,3	371,9	57,6
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	61,3	0,2	0,9	157,1	0,8	6,5	39,0	-43,8
93	XIX	Armas	0,8	0,0	-6,8	0,4	0,0	-69,9	209,7	35,4
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	430,1	1,4	8,7	334,6	1,6	16,3	128,5	12,5
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	0,4	0,0	-5,8	0,8	0,0	33,0	56,9	-27,5
98-99		Non clasificados	432,7	1,4	-17,9	20,0	0,1	27,0	2.162,7	91,2
Total			30.038,4	100,0	2,6	20.900,1	100,0	-22,2	143,7	17,9

Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

vidro, subindo a deste último en 18 puntos entre 2022 e 2023. Destaca o importante incremento na taxa de cobertura do sector de automoción que, estando orientado á exportación, tradicionalmente tivo tamén unha dependencia significativa das importacións.

O grupo arancelario líder nas exportacións galegas, o de **material de transporte**, aumentou o seu peso no total de exportacións ata o 28,6% despois dun crecemento interanual do 23,2% (frente a unha caída no exercicio anterior que, con datos definitivos, alcanzou o 8,5%). Desá subida é responsable, case na súa totalidade, o incremento nas exportacións do capítulo de automoción (22,6%), que representa o 97,9% das exportacións deste grupo. Tamén contribuíu de forma positiva, aínda que en moita menor medida posto que o seu peso no total non chega ao 1,5%, a subida das exportacións do sector naval cun 38,3%. A participación positiva do sector de aeronaves e a negativa do de material ferroviario son, en calquera caso, insignificantes, ante o reducido valor das exportacións destes capítulos. Dentro da automoción medraron as exportacións de vehículos de turismo (6%) e, sobre todo, dos vehículos de transporte de mercancías (121,3%), alcanzando a suma de ambos un peso no total das exportacións do 89,7% en 2023. Pola contra, diminuíron as exportacións de compoñentes de automoción (-20,7%).

A importante caída nas importacións do sector de automoción en 2023 (-55,6%) é responsable do resultado negativo da variación interanual do grupo (-55,8%), dado que o peso da automoción no grupo de material de transporte é do 99%. Dentro do capítulo de automoción, que xa experimentara unha redución en 2022 (-6%), o peor resultado corresponde, en 2023, ás partes e compoñentes, (-79%), pasando o seu peso relativo no total de importacións do capítulo ao 34,%, cando nos anos anteriores estaba por enriba do 70%. Esa redución ven explicada en boa medida polo cambio cara a produción de automóviles eléctricos. Tamén diminuíron as importacións de automóviles de turismo, un 9,5% (que se suma á caída de 13% do ano anterior); sendo a única contribución positiva de certa importancia a dos automóviles de

transporte de mercancías, que aumentaron as súas importacións en 2023 un 48,5%, incrementando o seu peso relativo no capítulo de automoción ao 21,5%, cando nos anos anteriores estaba en torno ao 6%.

O grupo de **téxtiles e confección** mantén a súa relevancia no comercio exterior galego, ocupando a segunda posición no *ranking* de exportadores e importadores, así como en achega ao superávit comercial; pero o seu dinamismo en 2023 foi moi inferior ao de anos anteriores, representando na actualidade o 22,9% do total de exportacións galegas (despois dunha lixeira caída do -0,57%) e 14,3% do total de importacións (tras unha baixada interanual do 11,7%). Dentro deste grupo, os capítulos de pezas de vestir de punto e non de punto son os protagonistas tanto nas exportacións (entre ambos contan polo 88,5% do total) como nas importacións (76,5% do total). Sendo así, a evolución deses dous capítulos, que dependen case totalmente dos resultados do xigante Inditex, determina os resultados do grupo. En 2023 a venda ao exterior diminuíu para as pezas de vestir de punto (-2,43%) e mantívose case sen variacións para as non de punto (0,33%). As importacións baixaron nos dous capítulos, -12,2% as pezas de vestir de punto e -12,4% as non de punto. No contexto dos últimos anos, comentado xa no anterior *informe*, que, entre outros aspectos, se caracteriza por un cambio nos hábitos de compra, a reorganización loxística das firmas está afectando e afectará os fluxos de comercio. Con todo, as perspectivas a curto e medio prazo non parecen de estancamento ao mostrar os datos provisionais para os dou primeiros meses de 2024 un novo incremento no comercio exterior de pezas de vestir de punto e non de punto.

O grupo de **minerais e combustibles** minerais segue a ser o principal importador en 2023, igual que o ano pasado, a pesar da caída interanual, e é o grupo que presenta o maior déficit comercial (1.681,3 millóns de euros). Polo lado das exportacións, este grupo, que era o terceiro en importancia o ano pasado, pasou ao quinto posto, despois de experimentar unha importante caída no valor das súas exportacións. Por capítulos, o seu comercio correspóndese na súa maioría co capítulo de combustibles, que representa en 2023 o 91,6% das exportacións (fundamentalmente de refino de petróleo) e o 95,3% das importacións (sobre todo cru). A evolución do comercio nos dous últimos anos vén marcada pola elevada inflación no sector, que levou a resultados extraordinarios para o valor do comercio exterior galego deste capítulo en 2022. A variación interanual das exportacións de combustibles en 2023, en -31,67%, responde en boa medida ao incremento do 161,85% do exercicio anterior (xa con datos definitivos). En canto ás importacións, tamén a redución observada en 2023 (-38,4%) responde ao aumento das importacións de combustible nun 105,5% no período anterior. Así, se consideramos a evolución entre 2021 e 2023, o valor das exportacións de combustibles aumentaría un 78,9% e as importacións un 26,5%, cifras que seguramente resultan máis orientadoras da evolución a medio prazo. Eses datos correspóndense, en termos de volume, con crecementos entre 2021 e 2023 de 3,5% para as importacións e de 45,7% para as exportacións de combustibles.

O comercio exterior do grupo **animais, peixes e moluscos, leite e ovos** en 2023 mostra resultados moito menos positivos que no exercicio anterior. O comportamento en negativo do capítulo de pesca, que concentra en 2023 o 72,7% das exportacións e o 90% das importacións, e que acumula nese ano un déficit comercial de 590 millóns de euros, explica a situación. A pesar do incremento importante no valor das exportacións dos capítulos de leite e produtos lácteos (28,7%) e de animais vivos (23,9%), o total de exportacións do grupo só medrou un 2,5%, debido á redución das exportacións de pesca (-1,5%), que contrasta co incremento experimentado en 2022 (14,8%). Polo lado das importacións, o total do grupo mostra unha caída en 2023 do 7,8% (fronte a unha subida do 20% en 2022). A diminución nas importacións de pesca, nun 10,7%, non puido ser compensada polos crecementos nas importacións do resto de capítulos, dado o seu baixo peso no total.

O grupo **metais e as súas manufacturas e ferramentas** varía a súa posición no *ranking* do comercio exterior galego, pasando de quinto a cuarto en exportación, non polos seus bos resultados (as exportacións do grupo caen un 14,%) senón polos datos aínda peores do que era cuarto en 2022, combustibles. Como importador, pasa do quinto ao sexto posto, despois dunha caída do 15% nas súas importacións. Ás exportacións do grupo contribúen negativamente os capítulos fundición de ferro (-21,8%) e aluminio e as súas manufacturas (-27,8%); e de maneira positiva manufacturas de fundición de ferro (21,1%), coa mellor cifra o pasado exercicio (pasando de representar o 16% do total de exportacións do grupo en 2021 ao 28,9% en 2023). A suma dos tres capítulos supón o 89,5% do total de exportacións do grupo. Ao dato negativo da variación interanual das importacións do grupo en 2023 contribúen eses tres capítulos, que suman o 91%: fundición de ferro (-14%), manufacturas de fundición de ferro (-11,6%) e aluminio e as súas manufacturas (-18,8%). A volatilidade nos resultados do capítulo de aluminio e as súas manufacturas nos últimos anos reflicte a complicada situación que sofre a produción do sector e que debería despezarse nos próximos exercicios.

O grupo **caldeiras, maquinaria e material eléctrico** mantén o sexto posto no *ranking* de exportadores, que ocupaba os anos anteriores, pero sobe desde o sexto ao terceiro lugar do de importadores. Cun incremento de 18,38% das exportacións e de 26,% as importacións, este grupo mostra un dinamismo positivo en 2023 que se suma ao do exercicio anterior. Os dous capítulos que compoñen este grupo mostran unha dinámica moi diferente en relación ás exportacións e ás importacións. Máquinas e aparatos mecánicos concentra o 67% das exportacións (cun ascenso interanual do 24,8%), mentres que supón o 33% das importacións (cunha caída interanual de -3,6%). De forma case oposta, aparatos e material eléctrico concentra o 33,4% do total de exportacións (cun aumento interanual do 7,2%) fronte ao 66,6% das importacións (cunha subida do 49,4%). Cabe salientar o importante incremento nas importacións deste último capítulo, no que se inclúen as importacións de baterías (entre as que están as destinadas á fabricación de vehículos de motor híbridos). O crecemento interanual das importacións de acumuladores eléctricos (sección que conta polo 64,4% do capítulo) foi do 112,1% en 2023 (que se suma á subida do 45,4% en 2022).

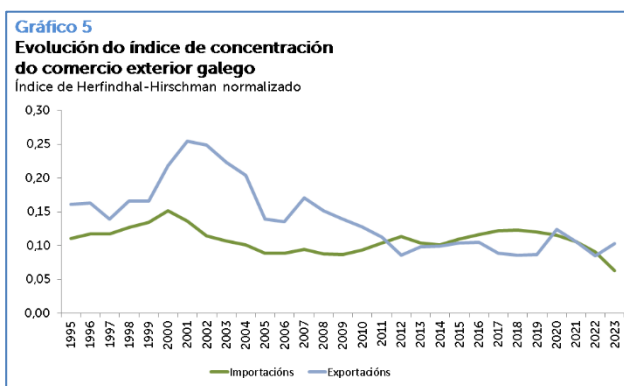
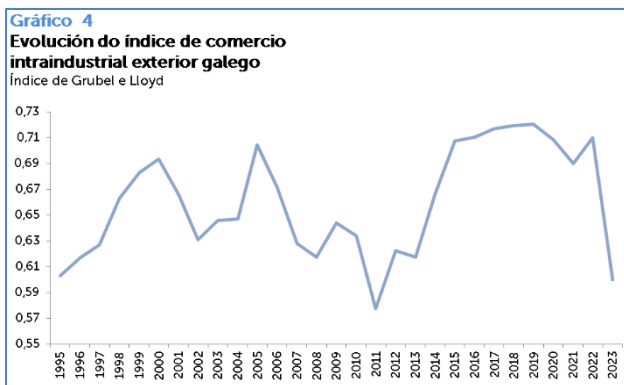
As exportacións do grupo **produtos da alimentación** medraron en 2023 un 12,3%, que se engade ao 14% do ano anterior. Esta evolución leva a este grupo a ascender un posto no *ranking* de exportadores, da oitava á sétima posición. Aínda que o seu peso no total do comercio exterior non é moi alto (4,6% do total de exportacións), este sector ten moita relevancia para a actividade económica e, sobre todo, para o emprego en Galicia. O grupo mantense na mesma posición que vén ocupando os últimos anos no *ranking* de importadores, a sétima; a pesar da diminución sufrida en 2023 (-4,2%), a cal pode deberse en parte ao importante incremento interanual de 2022 (43,2%), que reflectía a notable subida nos prezos dos produtos de alimentación. En boa medida, a evolución do grupo está determinada pola do principal capítulo, o de conservas de carne e pescado, que cun aumento das exportacións dun 12,2% e unha caída das importacións en -1,2%, presenta un superávit de 205 millóns de euros (fronte aos 87 millóns de euros do ano anterior). Dentro do capítulo de conservas, o maior peso a moita distancia é para as de pescado e, en particular, para as de atún e bonito, que representan o 42,9% das exportacións e o 47,4% das importacións do total do grupo.

O grupo **produtos químicos** pecha o *ranking* dos que exportan máis de mil millóns de euros, ocupando o oitavo posto tanto en exportadores como en importadores. Despois duns moi bos resultados o ano anterior, en 2023 as súas exportacións baixaron en -9,8% (47,4% en 2022) e as importacións en -14,2% (25,6% en 2022). Con eses datos, o grupo presenta un superávit de 621 millóns de euros e a taxa de cobertura crece ata o 205,9%.

O resto de grupos mostran todos un peso no total do comercio exterior inferior ao 3%. Entre estes, o principal exportador é o da **madeira e as súas manufacturas**, que supón o 2,3% do total de exportacións. Despois duns moi bos resultados os dous anos anteriores, a evolución do grupo foi negativa en 2023: as exportacións caeron un 9,8% e as importacións un 8,9%. Incrementan as exportacións de madeira en bruto (20,5%) e diminúe a exportación de taboleiros que, ao representar o 60% do total de exportacións do grupo, levan o total de exportacións a un decrecemento. O sector segue a presentar superávit (527,7 millóns de euros) e é un dos de maior taxa de cobertura (411,6%).

Evolución dos índices de comercio exterior

Anteriormente, no cadro 3, mostráronse os valores que presentan algúns dos índices que caracterizan o comercio exterior galego no seu conxunto: a taxa de cobertura, o grao de apertura comercial e a porcentaxe das exportacións no PIB. No cadro 4 recóllense os valores que toma a taxa de cobertura por grupo arancelario, que xa foron comentados, e, tamén, o **índice de vantaxe comparativa revelada** (VCR). O valor que reflecte o índice de VCR en 2023 indica que os grupos arancelarios nos que Galicia presenta vantaxe comparativa con especialización exportadora en 2023 son, maioritariamente, os mesmos que o ano anterior, e mellorando esa vantaxe (produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro; peles, coiros e as súas manufacturas; calzado, paraugas e sombreiros; materiais téxtiles e confección), coa excepción do grupo de madeira e as súas manufacturas que, se ben segue entre os de maior VCR, viu diminuír o valor do índice lixeiramente respecto ao ano anterior. A novidade en 2023 é que Galicia tamén presenta vantaxe comparativa con especialización exportadora no grupo de material de transporte. Esta era xa a situación para o comercio de turismos e vehículos de transporte de mercancías, pero a especialización importadora en partes e accesorios "compensaba" parcialmente esa vantaxe; o cambio notable en 2023, e que altera os resultados do índice, é a caída significativa nas importacións de compoñentes. Seguen a presentar especialización importadora dous grupos cun peso moi reducido no total do comercio galego (graxas e aceites vexetais e animais; e instrumentos de precisión e relojería). Poderíamos concluír entón que, respecto dos

de pescado; aluminio e as súas manufacturas ou máquinas e vehículos automóbiles, que en 2022 presentaba un 87% de comercio intraindustrial, baixa esa porcentaxe en 2023 ao 43%, o que explica o cambio no valor do índice para o conxunto do comercio exterior galego.

Outra característica relevante do comercio exterior dunha economía é o grao de concentración das súas exportacións e importacións. Considerando novamente os 98 capítulos Taric, calculamos os **índices de concentración** mediante o índice de Herfindhal-Hirschman normalizado (IHNN), que toma valores entre 0 e 1. A evolución deste índice nos últimos anos mostra unha maior volatilidade que nos anteriores, tanto para as exportacións como para as importacións (gráfico 5). Despois dunha diminución importante en 2022, o grao de concentración das exportacións volve aumentar en 2023 como consecuencia, fundamentalmente, do incremento relativo das exportacións de vehículos, que pasa de supoñer o 23,4% do total de exportacións en 2022 ao 28% en 2023. O valor que toma o índice (0,103), e recordando que a convención é considerar un nivel de concentración alto cando o índice toma valores superiores a 0,18 e baixo para valores inferiores a 0,10, indica que a concentración das exportacións non é alta en Galicia, e segue a ser menor do que era antes da pandemia da COVID-19, cunha tendencia xeral cara a unha maior diversificación.

A concentración das importacións continúa diminuíndo ao igual que nos últimos anos. O valor do índice para 2023 (0,063) indica que as importacións galegas están moi diversificadas. O incremento desta diversificación explícase en boa medida, tamén, pola evolución de automoción. A notable caída nas importacións do sector automoción levou o sector a pasar de concentrar o 19,1% do total en 2022 ao 10,9% en 2023.

Nivel tecnolóxico dos bens que se comercian

Para aproximarnos ao comercio exterior segundo a intensidade tecnolóxica dos bens que se comercian, tomamos os datos de fluxos comerciais da **Clasificación de produtos por actividade (CPA)**, que é legalmente vinculante na Comunidade Europea e constitúe a versión europea da Clasificación central de produtos (CPC) elaborada e recomendada pola ONU. A CPA, ademais de ser máis detallada que a CPC, difire no criterio de estruturación: fronte á clasificación pola natureza dos produtos (propiedades físicas e composición) da CPC, a CPA segue o criterio de orixe de produción dos produtos (segundo a actividade económica da que proceden). Deste xeito, a estrutura da CPA axústase á CNAE, que era a que usabamos ata o de agora.

grupos arancelarios, nos principais grupos do comercio exterior (material de transporte e téxtiles e confección) Galicia ten vantaxe comparativa con especialización exportadora e no resto dos grupos arancelarios relevantes existe comercio intraindustrial. Pero, como xa se comentou, o cálculo dun índice de comercio intraindustrial aconsella un maior grao de desagregación.

Empregando o índice de Grubel e Lloyd a partir dos datos de exportación e importación dos 98 capítulos da clasificación arancelaria Taric, observamos que este **índice de comercio intraindustrial** diminúe considerablemente en 2023, ata 0,60, reflectindo a dinámica do comercio exterior do capítulo con maior peso no comercio galego, o de automoción, como xa se sinalou; a evolución móstrase no gráfico 4. Se, en conxunto, só o 60% do comercio exterior galego en 2023 é de tipo intraindustrial (fronte a un 71% o ano anterior), a situación para os diferentes capítulos Taric é moi variada. Seguen a presentar porcentaxes de comercio intraindustrial superiores ao 80% algúns dos capítulos relevantes para o comercio exterior galego como: pescado, crustáceos e moluscos; conservas

Cadro núm. 5

Evolución do comercio exterior en Galicia de produtos da industria manufacturera por nivel tecnolóxico
(en millóns de euros)

Nivel tecnolóxico	Denominación	Exportacións			Importacións		
		2008	2022	2023*	2008	2022	2023*
Alto	21 Fabricación de produtos farmacéuticos	82,6	110,3	89,1	395,0	59,7	73,6
	26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	52,9	163,4	178,9	188,6	298,8	258,3
	303 Construción aeronáutica e espacial	0,4	17,6	53,9	2,3	6,4	3,5
	Total do nivel tecnolóxico alto	135,8			585,9		
	% sobre o total	0,9	0,8	1,1	5,0	1,0	1,6
Medio-Alto	20 Industria química	328,7	1.149,6	1.190,4	542,2	1.181,7	837,6
	254 Fabricación de armas e munições	1,3	0,9	0,8	0,6	1,3	0,4
	27 Fabricación de material e equipo eléctrico	661,2	438,3	481,6	482,9	881,2	1.477,1
	28 Fabricación de maquinaria e equipo	335,6	841,3	1.056,9	514,7	899,8	863,5
	29 Fabricación de vehículos de motor	5.821,2	6.911,3	8.431,6	2.604,8	5.288,9	2.464,8
	302 Fabricación de locomotoras e material ferroviario	0,1	0,5	0,3	3,7	2,1	1,8
	304 Fabricación de vehículos militares	0,0	2,6	2,7	0,0	5,7	4,5
	309 Fabricación doutro material de transporte	5,8	1,9	2,1	21,7	14,2	16,9
	325 Fabricación de instrumentos e subministracións médicos e odontolóxicos	4,2	101,1	113,7	8,7	80,8	81,2
	Total do nivel tecnolóxico medio-alto	7.158,2			4.179,3		
% sobre o total	48,1	31,4	37,6	35,7	31,0	27,5	
Medio-Baixo	182 Reprodución de soportes gravados	0,0			0,0		
	19 Coquerías e refino de petróleo	548,6	2.381,9	1.476,1	630,6	1.082,7	587,2
	22 Fabricación de produtos de caucho e plástico	118,0	284,2	268,0	198,4	271,4	276,6
	23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	337,0	573,2	533,8	149,7	149,0	140,8
	24 Metalurxia; produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	970,1	1.680,0	1.174,0	1.374,4	1.769,6	1.484,4
	25 Fabricación de produtos metálicos excepto maquinaria e equipo (agás 254)	201,9	616,6	748,9	265,0	458,1	421,3
	301 Construción naval	164,4	89,6	124,2	57,9	19,0	18,5
	33 Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,0	0,0		0,0		
	Total do nivel tecnolóxico medio-baixo	2.340,0			2.676,1		
	% sobre o total	15,7	20,9	14,4	22,9	14,2	14,0
Baixo	10 Industria da alimentación	1.580,2	3.521,7	3.660,9	1.720,2	4.390,4	4.087,2
	11 Fabricación de bebidas	31,7	101,2	118,9	12,4	42,5	41,4
	12 Industria do tabaco	0,2	3,2	3,4	0,0	0,0	0,0
	13 Industria téxtil	303,0	783,3	794,3	405,3	776,7	704,2
	14 Confección de pezas de vestir	2.288,5	6.176,9	6.131,8	1.387,2	2.622,6	2.305,6
	15 Industria do coiro e do calzado	267,9	607,2	679,1	70,7	241,2	266,8
	16 Industria da madeira e da cortiza	332,8	650,8	556,8	266,3	163,3	145,2
	17 Industria do papel	303,2	317,5	308,0	166,1	271,1	235,7
	181 Artes gráficas	0,8	0,3	0,5	0,1	0,1	0,1
	31 Fabricación de mobles	71,0	248,5	297,3	171,6	201,8	257,6
	32 Outras industrias manufactureras (agás 325)	66,1	234,7	229,9	56,1	178,6	163,9
	Total do nivel tecnolóxico baixo	5.245,3			4.256,0		
% sobre o total	35,3	40,1	42,5	36,4	31,1	39,3	
Total	14.879,3	29.286,2	30.038,4	11.697,2	26.871,6	20.900,1	

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Empregamos os datos das exportacións e importacións galegas utilizando a desagregación da CPA a tres díxitos e agregando segundo a proposta de Eurostat, considerando catro grupos en función do grao de intensidade tecnolóxica: alta, media-alta, media-baixa e baixa (cadro 5). Entendemos que esta clasificación é representativa para o total de fluxos comerciais galegos, xa que a suma dos produtos que se integran nos catro grupos contan polo 95,6% do total de exportacións en 2023, e algo menos para o total de importacións (82,4%).

As exportacións que fixo Galicia en 2023 de produtos de intensidade tecnolóxica alta segue sendo moi pequena (1% do total), aínda que medrou respecto ao ano anterior, consecuencia do incremento nun 18% na exportación de produtos informáticos e aeronáuticos (que experimentaron un grande aumento, pasando a representar o 17% do total deste grupo). Pola contra, en España diminuíu a porcentaxe de exportacións de intensidade tecnolóxica alta debido á redución das exportacións de produtos farmacéuticos, que concentran o 58% do total das exportacións deste tipo, así como pola evolución do resto de grupos. Con todo, a porcentaxe en España (9%) é moito máis alta que en Galicia.

As exportacións do grupo de produtos de intensidade tecnolóxica media-alta está moi concentrada en automoción, en 2023 case o 75%. Polo tanto, a boa dinámica relativa das exportacións deste sector levan a un incremento da porcentaxe de exportacións galegas neste grupo ata o 37,6% (seis puntos porcentuais máis que o ano anterior). A este resultado tamén contribúe o incremento interanual das

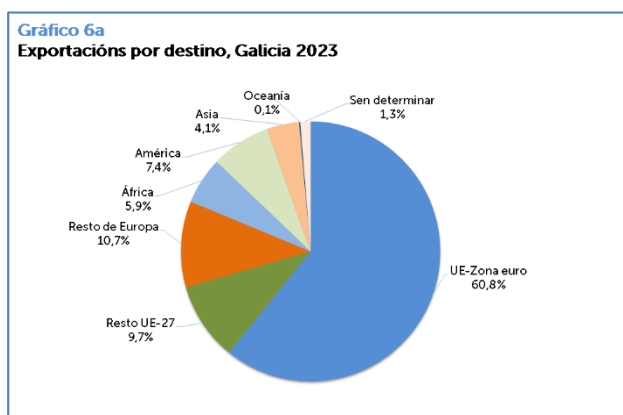
exportacións de produtos da industria química e da fabricación de maquinaria e equipo, sectores cun peso en torno ao 10% do total do grupo de intensidade media-alta. A porcentaxe de exportacións que concentran os produtos con intensidade tecnolóxica media-baixa diminúe en 2023 ata o 14,4% (20,9% en 2022). A variación interanual das exportacións dos dous principais sectores deste grupo, as de refino de petróleo (-48,1%), tras unha importante suba o ano anterior, e as de metalurxia e fabricación de produtos de ferro e aceiro (-28,9%), contribúen a ese importante cambio.

Polo tanto, podemos concluír que as exportacións galegas están concentradas nos produtos de intensidade media, cun peso do 52% do total, en liña co ano anterior, pero cun incremento das de intensidade media-alta e unha diminución das de intensidade media-baixa. Cando consideramos os catro grupos, o que maior peso ten no total de exportacións é o de produtos con intensidade tecnolóxica baixa, que medra en 2023 ata o 42,5% do total de exportacións. O aumento máis que proporcional nas exportacións dos dous principais sectores deste grupo, confección de pezas de vestir e industria da alimentación, explican o resultado.

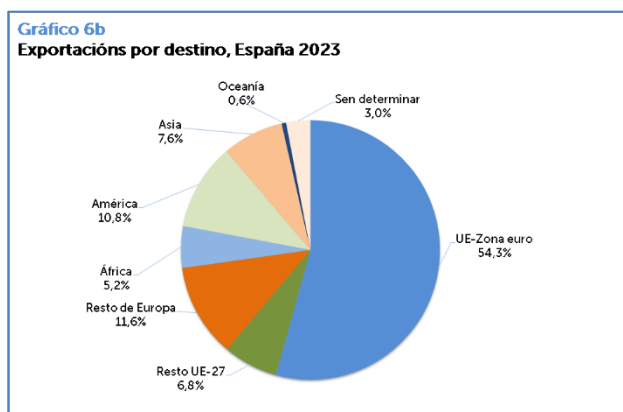
As importacións galegas, cunha estrutura similar á das exportacións, tamén se concentran en 2023 nos produtos de intensidade tecnolóxica baixa. A subida das importacións de produtos de confección de pezas de vestir e da industria da alimentación, que son os máis relevantes, contribuíron ao incremento do peso deste grupo no total de importacións ao 39,2% (31,1% en 2022), así como a diminución do peso do grupo de intensidade media-alta. As importacións de intensidade tecnolóxica media-alta representan o 27,5% do total (31% en 2022), e a participacións das de intensidade media-baixa mantense no 14% do total. A porcentaxe das importacións de intensidade alta (concentrada nos produtos informáticos e electrónicos) aumentou en 2023, pero segue sendo moi pequena, 1,6% do total. En España, a importación de produtos de intensidade alta supón o 14,2% do total.

Destino e orixe do comercio exterior galego en 2023

O menor incremento das exportacións galegas en 2023 respecto ao ano anterior deuse nun contexto de crecemento moi moderado dos principais mercados aos que exportamos os nosos produtos, os da Unión Europea. Para os próximos anos, a previsión é de aumento da actividade económica e o comercio

mundiais, como xa se sinalou, e dunha recuperación da zona euro, que é, dentro de Europa, o principal mercado ao que se seguen a dirixir as exportacións galegas.

O destino das exportacións de Galicia en 2023 é fundamentalmente Europa (o 82%), a mesma porcentaxe que o ano anterior. Pero a distribución por destinos europeos cambiou. As exportacións á zona euro diminuíron (-1,2%), mentres que subiron as exportacións ao resto da UE-27 (10,7%) e, sobre todo, as que se dirixen ao resto de Europa (18,3%). Así, o peso da zona euro como destino das exportacións galegas baixa (3 puntos porcentuais), aínda que segue a ser o principal, como o é tamén para o conxunto de España, pero en menor medida (gráfico 6).

A diferente evolución do comercio exterior de Galicia e España, tanto do total como nas orixes e destinos, afecta os datos relativos recollidos no cadro 6. A participación de Galicia no total de exportacións de España é maior para a zona euro (8,8%) e, sobre todo, para o resto da UE-27 (11,2%), que a nivel agregado (7,8%). Para as importacións, a participación galega no total (4,9%) é menor que para as exportacións, o que reflicte a vantaxe comparativa con especialización exportadora do

comercio exterior galego, mostrando para a zona euro e para o resto da UE unha cifra menor a ese termo medio.

Por países, os catro principais destinos das exportacións galegas seguen a ser en 2023 os mesmos países da zona euro que no ano anterior (cadro 7). Liderando o *ranking* están Francia e Portugal, seguidos

Cadro núm. 6

Evolución do comercio exterior en Galicia e España (en millóns de euros)

	Exportacións					Importacións				
	2019	2020	2021	2022	2023*	2019	2020	2021	2022	2023*
Galicia										
Zona euro	13.789,3	13.193,0	14.689,6	18.497,5	18.272,0	9.796,9	8.643,4	9.770,0	11.148,4	7.329,2
Resto UE-27	1.851,0	1.838,5	2.090,7	2.639,8	2.920,4	555,1	512,8	596,7	1.012,5	734,1
Resto de Europa	2.340,6	2.344,9	2.532,5	2.716,7	3.213,2	1.640,7	1.327,0	1.460,2	1.906,8	1.910,8
África	1.183,6	998,8	1.487,5	1.595,3	1.757,6	2.758,5	1.802,4	2.262,5	3.076,4	2.779,2
América	1.735,6	1.226,3	1.765,0	2.034,5	2.226,8	2.639,0	2.112,4	3.286,4	5.035,5	3.533,6
Asia	1.120,7	882,6	1.079,5	1.417,1	1.221,2	2.384,0	2.243,3	2.592,2	4.374,8	4.395,0
Oceanía	32,4	273,5	331,4	44,0	44,5	103,9	93,0	97,4	152,0	87,9
Sen determinar	204,8	195,8	233,1	341,1	382,8	41,3	37,5	67,6	165,5	130,2
Total	22.258,1	20.953,5	24.209,4	29.286,2	30.038,4	19.919,5	16.771,7	20.133,0	26.871,6	20.900,1
España										
Zona euro	150.358,5	140.821,2	170.626,3	213.539,4	208.396,6	137.906,2	121.937,2	147.421,5	174.075,1	175.775,9
Resto UE-27	18.803,2	17.500,5	20.612,3	24.360,7	26.175,9	20.472,3	19.056,7	21.890,1	28.003,7	28.955,9
Resto de Europa	36.319,9	32.872,8	37.419,5	42.479,1	44.664,2	31.184,6	25.741,9	35.608,3	41.097,2	33.531,1
África	18.571,5	15.613,6	18.509,2	21.137,2	19.870,6	27.297,1	19.037,9	28.011,5	42.580,2	34.288,8
América	31.273,2	25.996,3	31.953,5	40.151,1	41.518,0	33.725,4	29.280,8	36.967,5	64.369,4	54.324,7
Asia	26.676,9	24.954,6	28.355,1	32.089,8	29.340,8	67.240,1	58.058,0	71.475,4	103.245,6	91.458,0
Oceanía	1.863,9	1.789,4	1.963,8	2.002,0	2.169,6	783,7	633,8	953,8	1.427,4	1.192,9
Sen determinar	7.025,6	4.079,8	5.418,9	11.839,7	11.552,9	3.827,6	3.178,9	3.955,3	4.404,0	4.721,5
Total	290.892,8	263.628,3	314.858,5	387.599,0	383.688,6	322.436,9	276.925,1	346.283,4	459.202,6	424.248,7
%Galicia/España										
Zona euro	9,2	9,4	8,6	8,7	8,8	7,1	7,1	6,6	6,4	4,2
Resto UE-27	9,8	10,5	10,1	10,8	11,2	2,7	2,7	2,7	3,6	2,5
Resto de Europa	6,4	7,1	6,8	6,4	7,2	5,3	5,2	4,1	4,6	5,7
África	6,4	6,4	8,0	7,5	8,8	10,1	9,5	8,1	7,2	8,1
América	5,5	4,7	5,5	5,1	5,4	7,8	7,2	8,9	7,8	6,5
Asia	4,2	3,5	3,8	4,4	4,2	3,5	3,9	3,6	4,2	4,8
Oceanía	1,7	15,3	16,9	2,2	2,0	13,3	14,7	10,2	10,6	7,4
Sen determinar	2,9	4,8	4,3	2,9	3,3	1,1	1,2	1,7	3,8	2,8
Total	7,7	7,9	7,7	7,6	7,8	6,2	6,1	5,8	5,9	4,9

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 7

Estrutura espacial do comercio exterior de Galicia

Principais países de procedencia e destino dos intercambios

	2021		2022		2023*		TVI (%) 2023*-2022
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	
Exportacións							
Francia	4.962,9	20,5	5.280,8	18,0	5.282,6	17,6	0,0
Portugal	3.174,9	13,1	4.153,7	14,2	4.220,0	14,0	1,6
Italia	2.323,0	9,6	2.812,1	9,6	3.015,4	10,0	7,2
Alemaña	1.273,8	5,3	1.777,2	6,1	1.815,2	6,0	2,1
Polonia	1.110,8	4,6	1.477,4	5,0	1.684,3	5,6	14,0
Reino Unido	1.310,0	5,4	1.465,6	5,0	1.446,3	4,8	-1,3
Marrocos	1.034,4	4,3	1.217,6	4,2	1.269,8	4,2	4,3
Bélxica	780,4	3,2	1.170,0	4,0	1.223,6	4,1	4,6
Turquía	544,8	2,3	585,8	2,0	1.178,3	3,9	101,1
Países Baixos	927,0	3,8	1.607,9	5,5	976,9	3,3	-39,2
Resto de países	6.767,3	28,0	7.738,1	26,4	7.926,1	26,4	2,4
Total	24.209,4	100,0	29.286,2	100,0	30.038,4	100,0	2,6
Importacións							
Portugal	2.010,6	10,0	2.738,8	10,2	2.628,9	12,6	-4,0
China	1.330,6	6,6	2.116,8	7,9	2.591,4	12,4	22,4
Francia	5.292,7	26,3	5.105,6	19,0	1.712,3	8,2	-66,5
Estados Unidos	1.283,4	6,4	1.937,9	7,2	1.179,2	5,6	-39,2
Marrocos	971,5	4,8	1.001,9	3,7	1.168,1	5,6	16,6
Italia	751,2	3,7	906,3	3,4	850,2	4,1	-6,2
Alemaña	678,9	3,4	768,5	2,9	797,2	3,8	3,7
Turquía	587,5	2,9	759,8	2,8	707,8	3,4	-6,8
Países Baixos	392,3	1,9	654,8	2,4	504,1	2,4	-23,0
Arxentina	536,1	2,7	568,8	2,1	483,3	2,3	-15,0
Resto de países	6.298,2	31,3	10.312,4	38,4	8.277,6	39,6	-19,7
Total	20.133,0	100,0	26.871,6	100,0	20.900,1	100,0	-22,2

* Datos provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

de Italia e Alemaña. Os catro concentran arredor do 47% do total de exportacións galegas. As seguintes posicións cambian de xeito importante, dada a moi diferente dinámica do comercio cos distintos socios en 2023. A caída das exportacións aos Países Baixos (-39,2%) desprazan este socio do quinto posto en 2022 ao último entre os dez principais en 2023. O 24% das exportacións a este país en 2022 eran de combustibles, que descenderon un 80% entre ese ano e 2023. Dos países do resto da UE-27, Polonia continúa a ser o único, pasando a ocupar a quinta posición despois dun aumento interanual das exportacións a este país nun 14%, que se suma ao incremento do ano anterior; subidas vinculadas en boa medida á presenza de centros loxísticos de Inditex nese país, como xa se sinalou (de feito, o 68,5% das exportacións a Polonia corresponden aos capítulos de pezas de vestir). Do resto de Europa, cabe destacar a Reino Unido, que segue ocupando o sexto lugar, a pesar de que as vendas a este país baixaron lixeiramente en 2023 (-1,3%) e o seu peso como destino das exportacións galegas vai caendo ano a ano tras o Brexit. As principais vendas a ese país son de automóbiles (en 2023 concentraron o 65% do total de exportacións galegas a Reino Unido). Pero, sobre todo, sobresae Turquía, que volve entrar neste grupo de socios principais tras a subida en máis do 100% das exportacións a este país, que se explica polo ascenso dun 128% nas exportacións do sector de automoción (fundamentalmente vehículos de turismo), que supuxeron o 82% das exportacións a ese país en 2023.

Respecto ao resto das áreas xeográficas, en 2023 creceron as exportacións a África (10,2%) e a América (9,4%) e diminuíron as vendas a Asia (-13,8%). De todos os países destas rexións, só Marrocos segue incluído entre os dez principais socios. As exportacións a este país medraron en 2023 un 4,3%, porcentaxe menor á que mostra o total do continente, polo que o peso de Marrocos no total das exportacións a África vai baixando; o que indica a maior diversificación dos destinos das exportacións galegas tamén nese continente. Estados Unidos, que pechaba o *ranking* dos principais dez destinos das exportacións o ano anterior, sae desa clasificación tras diminuír as exportacións a ese país en -3%, e nun contexto de dinámica positiva doutros territorios. Estados Unidos e México son os maiores destinos en América e xuntos concentran o 56% das exportacións galegas ao continente americano. En Asia, as exportacións a China medraron en 2023 (4,6%) e baixaron as que van a Xapón (-10,8%) e a Israel (-14,9%); a evolución nestes países, que son os principais socios, contribúen á caída no peso relativo deste continente no conxunto das exportacións galegas, do 4,8% en 2022 ao 4% en 2023.

Como cabe esperar, o peso de Europa como orixe das importacións é moito menor que como destino das exportacións, tanto para Galicia como para o conxunto de España. O peso da zona euro sobre o total de importacións descendeu en 2023 en relación ao do ano anterior no caso de Galicia (do 41% ao 35%) e medrou no de España (do 38% ao 41%). Cinco países desta zona figuran entre os maiores socios comerciais de Galicia, en exportacións e importacións (Francia, Portugal, Italia, Alemaña e Países Baixos), aínda que a suma dos cinco ten un significado moito menor no total das importacións (31%) que no das exportacións galegas (51%), e a evolución e as posicións relativas son diferentes nas dúas vertentes do comercio exterior (cadro 7). As importacións desde os dez principais países baixaron en 2023 para todos eles, coa excepción de China e Alemaña; mentres que as exportacións cara aos principais dez socios subiron en todos os casos, coas excepcións de Reino Unido e Países Baixos.

Despois de moitos anos sendo o primeiro país orixe das importacións galegas, Francia caeu en 2023 ao terceiro posto, tras Portugal e China, ao sufriren unha enorme redución as importacións que fai Galicia desde este país (-66,5%), e que se concentran maioritariamente no sector da automoción. Francia, pasou de supoñer o 19% do total das importacións que fixo Galicia en 2022 (e máis do 25% os anos anteriores) a tan só o 8,2% en 2023. Tamén diminuíron as procedentes do resto dos principais socios da zona euro, aínda que en menor medida: Países Baixos (-23%), Italia (-6,2%) e Portugal (-4%); coa excepción de Alemaña, onde creceron un 3,7%.

Coa evolución comentada para as exportacións e as importacións en 2023, o saldo comercial de Galicia cos distintos ámbitos xeográficos europeos é positivo, e ese superávit máis que compensa o déficit comercial co resto de continentes, en particular, con Asia (3.174 millóns de euros), que se debe basicamente ao déficit con China (2.357 millóns de euros). China é o país de Asia do que máis se importa, con moita diferenza, aumentando esas importacións en 2023 un 22,4%; e xa concentra o 12,4% do total das importacións que fixo Galicia en 2023 (semellante ao peso de Portugal, 12,6%). As importacións desde China están diversificadas, pero case a metade corresponde ao capítulo de aparatos e material eléctrico, no que subiron un 81% en 2023, que xa concentra nese ano o 71% do total das importacións que fai Galicia deste capítulo.

Con América, o saldo tamén é negativo, pero o déficit reduciuse a un terzo ao medrar as exportacións (9,4%) e caer as importacións (-29,8%). Estados Unidos e Arxentina (que desbanca a México) son os países americanos que figuran entre os dez principais socios dos que importa Galicia, a pesar de que as

operacións desde estes países baixaron en 2023 (-47% no caso de Estados Unidos e -15% no de Argentina). Galicia importa de Estados Unidos combustible (o 81% do total de importacións que fixo Galicia desde este país en 2023 corresponderon a combustibles). De feito, en 2023 o 28,6% do valor das importacións de combustibles procedían de Estados Unidos, malia descender un 42,6%, en gran medida polos menores prezos. De Argentina impórtanse sobre todo pescados, crustáceos e moluscos (64% do total das importacións desde ese país en 2023).

As importacións desde África concéntranse en Marrocos, que subiron un 16,6% en 2023, de xeito que este país conta polo 42% do total de importacións desde África e o 6% do total que fixo Galicia en 2023, cun peso moi similar ao dos Estados Unidos. As importacións desde Marrocos están diversificadas, correspondendo sobre todo a aparatos e material eléctrico (24% do total de importacións desde ese país), capítulo no que creceron un 36% en 2023; pero tamén pescados, crustáceos e moluscos (21% do total) e pezas de vestir (20% do total), cun volume que case non varía, e automoción (15% do total), que medrou en 2023 un 60%.

O comercio exterior galego cos principais socios en 2023

Tradicionalmente, Francia e Portugal foron os maiores socios comerciais de Galicia (cadro 7), tanto como destino das exportacións como orixe das importacións. En 2023, ese segue a ser o caso para as exportacións pero non así para as importacións.

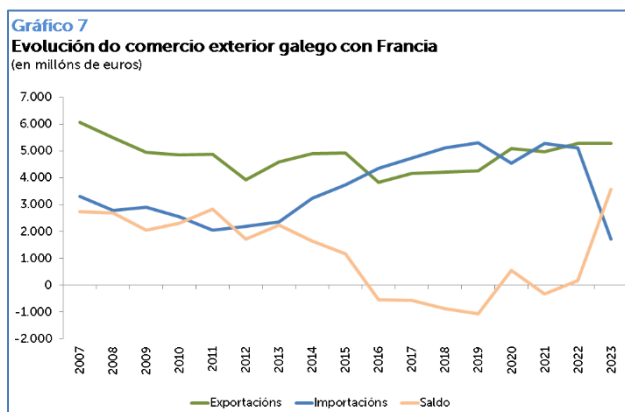
O valor total das exportacións a Francia mantívose sen cambios en 2023, o que, no contexto de incremento interanual das exportacións de Galicia nun 2,6%, levou a este país a baixar lixeiramente o seu peso como destino das exportacións de Galicia (do 18% ao 17,6%), caída que se suma á do ano anterior. O principal sector de exportación a Francia en 2023 segue a ser o da automoción, a pesar da variación interanual en -6,5%. Esta diminución reduciu o seu peso no total de exportacións galegas a Francia, desde o 45% en 2022 ao 42%. Dentro do sector, a dinámica é diferente para vehículos e para compoñentes. Contribúe positivamente a exportación de vehículos de transporte de mercancías (cun crecemento interanual de 165,6%), pasando de concentrar o 11,2% do total de exportacións do sector a Francia en 2022 ao 31,8% en 2023. Contribúen negativamente as exportacións de automóviles de turismo (variación interanual de -17,5%), que caen do 67% ao 59,1%, e, sobre todo, as exportacións de partes e accesorios (-61,5%), que descenden do 22% ao 9% en 2023, no contexto xa mencionado de transformación deste sector pola cada vez maior presenza dos motores eléctricos.

O segundo sector en importancia nas exportacións a Francia é nos últimos anos o de pezas de vestir (de punto e non de punto) que, tras un crecemento interanual do 5,9%, concentran en 2023 o 18,2%, un punto porcentual máis que o ano anterior.

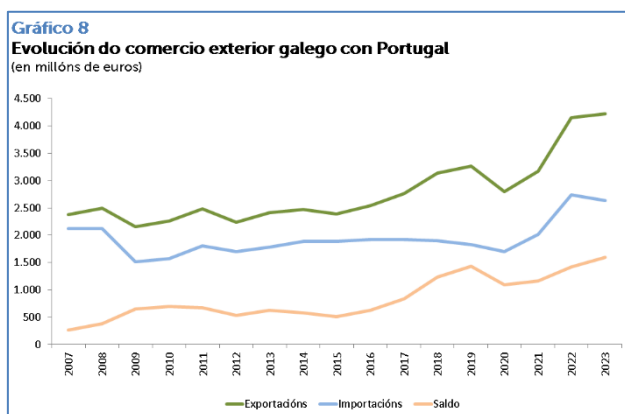
Polo lado das importacións, Francia pasa a ocupar o terceiro lugar no *ranking* de socios comerciais de Galicia, por detrás de Portugal e China, non polo comportamento especialmente dinámico das importacións procedentes destes socios senón pola enorme caída interanual das de Francia (-66,5%); o que leva a este país a diminuír o seu peso no total de importacións de Galicia desde o 19% en 2022 ao 8,2% en 2023. Os produtos que Galicia compra en Francia concéntranse tamén, na súa maioría, en automoción, a pesar de que, despois de sufrir unha variación interanual de -77,6%, este sector diminuíra considerablemente o seu peso no total de importacións que Galicia fai desde Francia, desde o 78,6% en 2022 ata 52,4% en 2023. Á variación interanual das importacións de Francia neste sector contribúe a redución na importación de vehículos de turismo (-3,2%), pero, sobre todo, o derrubamento da importación de partes e accesorios de

vehículos (-94,7%), xa comentada. Esta diferente evolución cambia radicalmente o peso relativo destas partidas arancelarias no total do sector. As importacións de partes e accesorios pasa de concentrar o 82% do total de importacións do capítulo de vehículos automóviles en 2022 ao 20% en 2023, mentres que a partida de automóviles de turismo pasa do 17% ao 75%.

A caída moito maior das importacións que das exportacións conduce a un saldo comercial positivo no sector de automoción (1.320 millóns de euros) en 2023, fronte a unha situación de déficit nos anos anteriores. O

comercio de pezas de vestir tamén presenta un crecente superávit (960 millóns de euros en 2023), ante unhas exportacións que aumentan e unhas importacións case inexistentes neste capítulo para o comercio con Francia. A evolución das exportacións, importacións e o saldo comercial con Francia a nivel agregado (gráfico 7) mostra a dinámica comentada para os principais sectores: despois de volver a positivo o saldo comercial en 2022 polo incremento das exportacións e a baixada das importacións; o superávit dispárase en 2023 como consecuencia exclusiva da redución das importacións e, en particular, das importacións de compoñentes de automoción.

O segundo socio comercial de Galicia en 2023 segue a ser Portugal, como nos anos anteriores, aínda que mostrando cambios relevantes na evolución de ambos os socios que os levan a modificar a súa participación relativa. Portugal mantén o seu peso no total de exportacións de Galicia (14%) despois de experimentar un incremento interanual do 1,6% as exportacións galegas a ese país. A caída dun 4% nas importacións con orixe en Portugal, moito menor que para o total de importacións de Galicia, fixo que o seu peso relativo no total de importacións subise do 10,2% en 2022 ao 12,6% en 2023, situando a Portugal na primeira posición do *ranking*, aínda que a moi pouca distancia de China.

Os fluxos comerciais entre Galicia e Portugal están moito máis diversificados que os intercambios con Francia; diversificación que está crecendo, como corresponde á maior proximidade e intensidade das relacións comerciais con Portugal e ao peso relativo do sector de automoción no comercio galego e nos intercambios con Francia. A suma dos dez principais capítulos de exportación a Portugal concentran en 2023 o 67,4% das exportacións galegas a ese país (69% en 2022). No caso de Francia, os dez maiores capítulos de exportación supoñen en 2023 e 2022 algo máis do 84%. Para as importacións a diferenza é incluso maior. Os dez primeiros capítulos dos que Galicia importa de Portugal acaparan o 67,9% do total de importacións que fai Galicia desde Portugal (73,2% en 2022). Para Francia, en 2023 os dez principais capítulos de importación significan o 87,3%, cifra que se alcanza despois da gran diminución das importacións desde ese país en 2023, porque para 2022 o valor era do 92,2%.

A evolución das exportacións e as importacións leva a un incremento do superávit comercial con Portugal en 2023, que xa se viña observando nos anos anteriores (gráfico 8).

Os produtos que máis se exportaron a Portugal en 2023 foron as pezas de vestir (de punto e non de punto) que, en conxunto, representan o 14,7% do total das exportacións galegas a Portugal. Os combustibles, a pesar da caída interanual nas súas exportacións (-32,6%), en boa medida como consecuencia da baixada nos prezos, segue a ser o segundo capítulo con maior peso relativo (11%). Tamén teñen unha relevancia crecente as exportacións de automoción, o 9,6% do total, despois dun incremento interanual do 33,7%. Case a metade das exportacións de automoción corresponde a partes e accesorios, pero son as de vehículos para transporte as que máis están aumentando (136% en 2023). Con todo, as exportacións de automoción a Portugal son pouco máis do 30% das que se envían a Francia. As exportacións de produtos da pesca case non variaron en 2023, mantendo o seu peso relativo no 8,7%, o que os converte no cuarto capítulo en importancia.

Algúns dos principais capítulos que concentran as importacións que fai Galicia desde Portugal son os mesmos que para as exportacións, malia que cunha evolución e peso relativo distinto. A importación de pezas de vestir (de punto e non de punto) que, a diferenza das exportacións destes produtos, diminuíron en 2023, supoñen o 14% do total. As importacións de produtos da automoción tamén son relevantes (13,6% do total) e subiron en 2023 un 4,2%; así como as importacións de produtos da pesca que, a pesar de baixar en -17,8% en 2023, aínda concentran o 7,3% do total. Pero, o principal capítulo de importación desde Portugal é o de fundición de ferro e aceiro, que acapara o 13,8% do total de importacións en 2023, a pesar dunha redución do -14,6%.

As empresas galegas no comercio exterior

A evolución do número de empresas galegas que participan no comercio exterior (cadro 8) é oposta dependendo da dirección do fluxo comercial. En 2023, a pesar de que o volume exportador galego medra, o número de empresas exportadoras cae de novo, pero con maior intensidade que en 2022 (-20% en 2023

Cadro núm. 8

Número total de empresas galegas exportadoras e importadoras

	2020	2021	2022	2023
Exportadoras	7.121	9.376	8.496	6.823
Importadoras	13.696	19.530	16.478	17.500

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

fronte ao -9% en 2022), o que pode indicar un problema de parte das empresas para asentarse nos mercados estranxeiros. Porén, a cantidade de empresas importadoras, xa moito máis numerosa, crece un 6% situándose en 17.500.

En canto ao tipo de produtos que se comercian (cadro 9), a estrutura empresarial mantense estable, existindo catro grupos que destacan por superar o limiar do millar de empresas exportadoras xa hai moitos anos, con especial referencia a un tipo de produto que desde 2021 supera as 2.000 empresas exportadoras. Este último é o grupo de produtos de caldeiras, maquinaria e material eléctrico, que xunto cos outros tres (metais e as súas manufacturas e ferramentas; materias téxtiles e confección; e produtos de alimentación) acumulan o 39% do total de empresas exportadora galegas. Se ben a evolución no número de empresas nestes catro grupos foi negativa en 2023, especialmente para materias téxtiles e confección (-13%) e caldeiras, maquinaria e material eléctrico (-9%); gañan peso sobre o total, xa que a caída no número de empresas exportadoras foi máis acusada. En 2023 tan só catro grupos de produtos incrementan

Cadro núm. 9

Número de empresas galegas exportadoras e importadoras por grupos arancelarios

Capítulos	Grupos	Produtos	2021	2022	2023	TVI (%) 2023/2022
Exportacións						
01/05	I	Animais, peixes e moluscos, leite e ovos	671	686	673	-1,9
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	265	273	273	0,0
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	69	71	69	-2,8
16/24	IV	Produtos de alimentación	1.342	1.342	1.290	-3,9
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	253	258	249	-3,5
28/38	VI	Produtos químicos	893	934	943	1,0
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	969	998	1.013	1,5
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	256	251	216	-13,9
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	354	369	367	-0,5
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	577	544	501	-7,9
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	1.697	1.532	1.334	-12,9
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	394	318	288	-9,4
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	516	532	551	3,6
71	XIV	Xoiería	109	94	89	-5,3
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	1.701	1.725	1.696	-1,7
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	2.200	2.162	2.016	-6,8
86/89	XVII	Material de transporte	1.140	958	753	-21,4
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	498	475	422	-11,2
93	XIX	Armas	8	8	11	37,5
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	758	766	747	-2,5
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	39	50	41	-18,0
98-99		Non clasificados	4.185	3.703	2.582	-30,3
Importacións						
01/05	I	Animais, peixes e moluscos, leite e ovos	641	644	639	-0,8
06/14	II	Vexetais, froitos, café e sementes	408	422	434	2,8
15	III	Graxas e aceites vexetais e animais	65	73	65	-11,0
16/24	IV	Produtos de alimentación	669	654	695	6,3
25/27	V	Minerais e combustibles minerais	338	363	368	1,4
28/38	VI	Produtos químicos	2.105	2.103	2.349	11,7
39/40	VII	Plástico, caucho e as súas manufacturas	2.419	2.486	2.662	7,1
41/43	VIII	Peles, coiros e as súas manufacturas	901	753	795	5,6
44/46	IX	Madeira e as súas manufacturas	449	523	556	6,3
47/49	X	Pastas papeleiras, papel e edición	1.437	1.358	1.403	3,3
50/63	XI	Materias téxtiles e confección	5.104	4.109	4.332	5,4
64/67	XII	Calzado, paraugas e sombreiros	1.595	1.253	1.153	-8,0
68/70	XIII	Produtos da pedra, cemento, cerámica e vidro	977	967	1.055	9,1
71	XIV	Xoiería	510	548	576	5,1
72/83	XV	Metais e as súas manufacturas, ferramentas	3.724	3.744	4.016	7,3
84/85	XVI	Caldeiras, maquinaria e material eléctrico	6.968	6.569	7.078	7,7
86/89	XVII	Material de transporte	2.400	2.183	2.214	1,4
90/92	XVIII	Instrumentos de precisión e relojería	2.069	1.998	2.296	14,9
93	XIX	Armas	29	37	46	24,3
94/96	XX	Mobiliario, artigos de recreo e varios	2.366	2.252	2.488	10,5
97	XXI	Obxectos de arte e non clasificados	140	121	131	8,3
98-99		Non clasificados	5.306	3.942	3.932	-0,3

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

o número de empresas exportadoras, dándose o maior aumento absoluto no de pedra, cemento, cerámica e vidro (3,6%). A subida en plástico, caucho e as súas manufacturas (1,5%) fixo que este grupo se una a aqueles que superan as 1.000 empresas. E o maior crecemento relativo dáse no grupo das armas, un 37,5%, que realmente implica pasar de 8 a 11, e que lamentablemente está relacionado coas tensións e conflitos bélicos recentes.

No relativo ás importacións, a evolución global é positiva e só os grupos I, III e XII perden empresas importadoras. A concentración por produtos é lixeiramente crecente, algo maior á observada nas exportacións, xa que os tres grupos arancelarios máis destacados acumulan máis do 39% das empresas. Estes grupos son caldeiras, maquinaria e material eléctrico con máis de 7.000 importadoras; materias téxtiles e confección con 4.332; e metais e as súas manufacturas, ferramentas que supera as 4.000. Tamén teñen unha importancia salientable os grupos de produtos químicos, plásticos, transporte, instrumentos de precisión e mobiliario, pois todos eles pasan das 2.000 empresas e, xunto cos anteriores, os oito supoñen o 70% do total de importadoras en Galicia. Polo que respecta á súa evolución, os que presentan maior crecemento son os de produtos químicos (11,7%), instrumentos de precisión (14,9%) e mobiliario (10,5%).

O comercio exterior galego por provincias en 2023

A evolución dos principais sectores do comercio exterior de Galicia, que se concentran nas provincias da Coruña (téxtiles e confección, e combustibles) e Pontevedra (automoción) explican a posición relativa das dúas no *ranking* por exportacións e importacións que, loxicamente, lideran todos os anos. En 2023, Pontevedra encabeza as exportacións galegas (o ano anterior era A Coruña) e A Coruña segue a liderar as importacións (cadro 10).

Cadro núm. 10
Distribución do comercio exterior de Galicia por provincias

	2021		2022		2023	
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%
Exportacións						
A Coruña	10.387,8	42,9	14.197,6	48,5	13.449,4	44,8
Lugo	726,2	3,0	757,3	2,6	641,3	2,1
Pontevedra	12.071,7	49,9	13.088,8	44,7	14.685,3	48,9
Ourense	1.023,7	4,2	1.242,5	4,2	1.262,5	4,2
Galicia	24.209,4	100,0	29.286,2	100,0	30.038,4	100,0
Importacións						
A Coruña	7.833,6	38,9	13.263,0	49,4	10.045,0	48,1
Lugo	599,6	3,0	782,7	2,9	600,8	2,9
Pontevedra	11.031,5	54,8	11.953,2	44,5	9.416,5	45,1
Ourense	668,2	3,3	872,8	3,2	837,7	4,0
Galicia	20.133,0	100,0	26.871,6	100,0	20.900,1	100,0

Datos 2021 e 2022 definitivos, 2023 provisionais.

Fonte: DataComex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Pontevedra concentra o comercio exterior de pesca galego, o 82% do total das exportacións de pescados, crustáceos e mariscos (o mesmo que o ano anterior) e o 81,3% das importacións (fronte a un 78,6% en 2022). En canto ao total da provincia, en 2023 as exportacións deste capítulo supoñen o 10,1% e as importacións o 20,7%. O sector de maior relevancia é automoción, que absorbe o 56,3% das exportacións da provincia e só o 22,4% das importacións despois da importante diminución ocorrida en 2023. Pontevedra supón o 98,3% das exportacións galegas e o 92,2% das importacións (97,3% o ano anterior) de vehículos automóbiles.

A evolución destes capítulos, xa comentada, determinou o comercio exterior de Pontevedra en 2023, cun incremento interanual de 12,2% das exportacións e unha diminución do -21,2% das importacións.

A dinámica da Coruña foi aínda menos favorable. As exportacións caeron en 2023 en -5,27% e as importacións en -24,3%, consecuencia da evolución dos sectores de combustibles e téxtil. Esta provincia acumula en 2023 o 71% das exportacións e o 98,9% das importacións de combustibles de Galicia. Os combustibles representan o 8,% do total de exportacións da provincia e o 32,5% das importacións. Para os capítulos de pezas de vestir, de punto e non de punto, A Coruña acumula arredor do 97% das exportacións e o 90% das importacións. Estes capítulos contan polo 44% das exportacións da provincia, aínda que só polo 20,3% das importacións.

A provincia de Ourense, cun débil incremento das súas exportacións en 2023, do 1,6%, mantén a súa contribución no total das exportacións galegas (4,2%). A participación no total de importacións sobe, do 3,2% en 2022 ao 4% en 2023, dado que as súas importacións caeron menos que as do conxunto de Galicia (-4% fronte a -22,2%). As súas exportacións seguen lideradas polo capítulo de manufacturas de pedra, que representan o 21% das exportacións da provincia. Despois dun aumento en 2023 do 5,7% neste capítulo, Ourense acapara o 64,4% do total de exportacións de manufacturas de pedra de Galicia. A continuación nas exportacións da provincia aparecen graxas e aceites que, a pesar de sufrir unha leve caída interanual (-0,9%), supoñen o 71,6% das exportacións deste capítulo en Galicia. Este é o capítulo que lidera as importacións da provincia, co 20,4% do total de importacións, a pesar de diminuír as súas importacións en -12,3%, despois do importante crecemento que tivera en 2022 (45%).

A provincia onde máis baixaron as exportacións en 2023 foi Lugo (-15,3%), levando a esta a diminuír o seu peso relativo no total de exportacións de Galicia ata o 2,1%. A variación interanual das importacións da provincia foi de -23,2%, en liña co observado para o conxunto de Galicia, polo que a participación desta provincia no total mantense no 2,9%. As exportacións seguen lideradas en 2023 polo óxido de aluminio (coridón artificial), malia que experimentou unha caída significativa (-40,6%), e as importacións tamén continúan encabezadas polos minerais de aluminio, que sufriron un descenso aínda maior (-61,6%). As dificultades, xa comentadas, na produción destes produtos explican os resultados do comercio exterior da provincia.

O investimento estranxeiro directo (IED)

Tendencias globais e perspectivas do IED

Os fluxos de entrada de investimento estranxeiro directo (IED) en 2022 ascenderon a case 1.285 miles de millóns de dólares, un 12% menos que o no ano anterior (cadro 11), confirmándose así as perspectivas negativas que se tiñan en 2021. O valor das operacións internacionais de financiamento de proxectos caeu un 25% e as vendas de fusión e adquisicións transfronteirizas un 4%. Se ben os fluxos de entrada do IED se viron afectados, tamén mostraron maior resiliencia do agardado, aumentando marxinalmente os fluxos cara aos países en desenvolvemento e rematando o ano co anuncio de novos proxectos de investimento tanto en industria como en infraestruturas (UNCTAD, 2023).

Cadro núm. 11

Evolución do investimento directo estranxeiro (IED) no mundo

	Entradas			Saídas		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Miles de millóns de dólares						
Economías desenvolvidas	315	597	378	350	1.244	1.031
Economías en desenvolvemento	647	881	916	382	485	459
Total mundial	962	1.478	1.295	732	1.729	1.490
Porcentaxes						
Economías desenvolvidas	32,8	40,4	29,2	47,8	72,0	69,2
Economías en desenvolvemento	67,2	59,6	70,8	52,2	28,0	30,8

Fonte: UNCTAD, *Informe sobre las inversiones en el mundo 2023*.

O descenso mundial do IED en 2022 débese fundamentalmente ao menor volume de fluxos e transaccións financeiras nos países desenvolvidos (-37%). Pola contra, os países en vías de desenvolvemento viron incrementado o IED recibido nun 4%, e na actualidade representan máis do 70% das entradas do IED a nivel mundial.

A pesar da evolución global, tamén hai datos positivos, xa que o anuncio de novos proxectos medrou un 15% e o financiamento internacional de proxectos creceu un 8%. Os investimentos en novas instalacións (maiormente na industria) subiu de forma moi significativa nos países en vías de desenvolvemento (37% fronte ao 4% dos países desenvolvidos); e o financiamento internacional de proxectos, sobre todo en infraestruturas, tamén mostra unha tendencia favorable cun aumento do 10% nos países desenvolvidos e do 5% no países en vías de desenvolvemento.

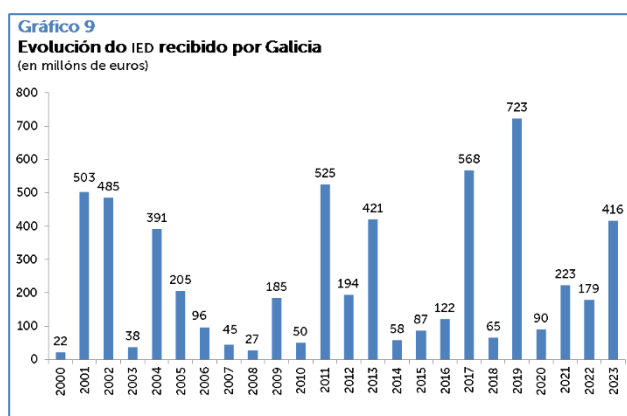
Pero o crecemento do investimento nos países en desenvolvemento concéntrase nun pequeno número de grandes economías emerxentes, estando os fluxos de entrada do IED estancados en moitos países máis pequenos e incluso diminuíron nos menos adiantados, que xa partían dun nivel inferior (UNCTAD, 2023). En concreto, o IED en África retrocedeu ao nivel de 2019 por mor dunha única operación de 2021, pero a actividade investidora mellorou; os países asiáticos en desenvolvemento mantivéronse estables, acumulando máis da metade do IED mundial pero cunha forte concentración das entradas en cinco economías; e tan só os fluxos cara a América Latina e ao Caribe subiron, un 51%, acadando o seu punto máximo desde que hai rexistros, en parte debido aos altos prezos dos produtos básicos que impulsaron as utilidades reinvestidas das filiais estranxeiras nas industrias extractivas.

A nivel individual, os países que ocupan os chanzos superiores na entrada do IED non varían. Estados Unidos segue a ser líder, pero ve reducida a entrada do IED nun 27%, seguido polas grandes economías asiáticas. A pesar de que en termos absolutos, a moita distancia, cabe salienta o ascenso de Australia, desde a posición 21 á sexta, e a de España, da 17 á 12, na clasificación global, que no caso das operacións de financiamento internacional de proxectos sobe ao cuarto posto.

Os fluxos de saída do IED descendieron durante 2022 preto dun 14% (cadro 11), sendo máis intensa esta caída nas economías desenvolvidas (-17%) que nas economías en vías de desenvolvemento (-5%). Aínda así, o peso relativo apenas variou dous puntos porcentuais a favor das economías en vías de desenvolvemento.

Dentro dos países desenvolvidos a maior redución deuse no IED saínte de Europa (-61%). Alemaña, malia a diminución do 13% no envío do IED, mantense como a primeira potencia a nivel europeo e a cuarta a nivel mundial. Tanto Estados Unidos como Xapón incrementaron a saída do IED (a primeira un 7% e a segunda en 10%), o que os sitúa como primeira e segunda potencia mundial respectivamente. As empresas multinacionais das economías en vías de desenvolvemento que máis baixaron as saídas foron as asiáticas (-11%), pero a rexión continúa representando arredor do 25% do IED saínte mundial. China, a pesar de reducir o envío do IED un 18%, mantense como terceiro país con maiores investimentos no estranxeiro.

A contorna mundial para o investimento internacional segue sendo difícil en 2023. Aínda que parte da incerteza e das crises vividas en 2022 se atenuaron un pouco (guerra na Ucraína ou procesos inflacionistas), persisten factores como o endurecemento da política monetaria, o empeoramento das condicións de financiamento ou as tensións xeopolíticas, elevadas e intensificadas por momentos coa escalada bélica en Oriente Medio. Así, a UNCTAD prevé que o descenso do IED continúe en 2023, como poñen de manifesto os indicadores do primeiro trimestre (UNCTAD, 2023).

Cadro núm. 12

Distribución territorial do investimento estranxeiro bruto en España

	2022		2023		TVI (%) 2022/2023
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	
Andalucía	1.244,67	3,36	588,20	1,80	-52,74
Aragón	484,20	1,31	266,16	0,82	-45,03
Cantabria	9,81	0,03	2,33	0,01	-76,21
Castela e León	476,87	1,29	1.361,58	4,17	185,53
Castela-A Mancha	567,09	1,53	334,55	1,02	-41,01
Cataluña	4.192,73	11,31	4.710,15	14,43	12,34
Madrid	19.628,55	52,96	18.359,08	56,25	-6,47
C. Valenciana	2.063,57	5,57	3.375,61	10,34	63,58
Extremadura	9,36	0,03	101,33	0,31	982,51
Galicia	179,21	0,48	416,26	1,28	132,28
Baleares	534,02	1,44	298,44	0,91	-44,12
Canarias	272,36	0,73	251,59	0,77	-7,63
A Rioxa	178,06	0,48	0,96	0,00	-99,46
Navarra	790,88	2,13	6,51	0,02	-99,18
País Vasco	5.571,36	15,03	1.555,74	4,77	-72,08
Asturias	300,72	0,81	527,18	1,62	75,31
Murcia	545,91	1,47	475,73	1,46	-12,86
Ceuta e Melilla	0,38	0,00	2,85	0,01	657,75
Non clasificable	12,09	0,03	4,60	0,01	-61,92
Total	37.061,83	100,00	32.638,85	100,00	-11,93

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

O EID recibido por Galicia

Os fluxos de entrada do IED mantiveron o seu patrón de comportamento habitual. En Galicia o IED recibido en 2023 foi de 416 millóns de euros, un 132% superior ao de 2022, mostrando a volatilidade habitual que vén dada pola existencia ou non de operacións de investimento de grande envergadura (gráfico 9).

Pola contra, a nivel nacional, o IED entrante rompeu a senda de crecemento iniciada en 2019, ascendendo a 33.639 millóns de euros, un 12% menos que en 2022 (cadro 12), dirixida na súa gran maioría cara a sociedades non cotizadas³ (97,3%). No conxunto do Estado, o peso do IED recibido por Galicia, aínda que medra en 2023, é mínimo, e o investimento concéntrase en Madrid ao igual que nos anos anteriores; malia que vai perdendo peso desde o 80% en 2020 ata algo máis do 56% en 2023, recibindo en 2023 un 6,5% menos. En segundo lugar atópase Cataluña, cun incremento do 12% en fondos recibidos e que representa preto do 15% do total. Destaca especialmente a Comunidade Valenciana, que se sitúa no terceiro lugar con case o 10,5% do total e cun enorme aumento respecto do ano anterior (63,58%) grazas a unha importante operación. Do resto de rexións, só Castela e León e País Vasco superan o 4%. Por tanto, como é habitual, existe unha significativa concentración, que en parte se debe ao denominado "efecto sede", xa que os fondos se declaran na comunidade onde se atopa a sede social da empresa receptora, independentemente do destino real da mesma.

³ O investimento en sociedades cotizadas só se rexistra se é igual ou superior ao 10%.

Cadro núm. 13

Distribución territorial do investimento estranxeiro bruto (ETVE e non ETVE) en España. Ano 2023

	Non ETVE		ETVE	
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%
Andalucía	586,18	2,08	2,02	0,05
Aragón	266,16	0,94		
Cantabria	2,33	0,01		
Castela e León	88,58	0,31	1.273,00	28,78
Castela-A Mancha	291,62	1,03	42,93	0,97
Cataluña	4.643,94	16,46	66,21	1,50
Madrid	15.323,22	54,31	3.035,86	68,62
C. Valenciana	3.375,41	11,96	0,20	0,00
Extremadura	101,33	0,36		
Galicia	416,26	1,48		
Baleares	298,44	1,06		
Canarias	251,29	0,89	0,30	0,01
A Rioxa	0,96	0,00		
Navarra	6,51	0,02		
Pais Vasco	1.555,73	5,51	0,00	0,00
Asturias	527,18	1,87		
Murcia	475,73	1,69		
Ceuta e Melilla	2,85	0,01		
Non clasificable	1,18	0,00	3,43	0,08
Total	28.214,90	100,00	4.423,95	100,00

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 14

Distribución sectorial do investimento estranxeiro bruto (non ETVE) en 2023

Sector	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	25.739	6,2	118.574	0,4	21,7
Industrias extractivas	16.500	4,0	3.497.961	12,4	0,5
Industria manufacturera	293.917	70,6	4.764.570	16,9	6,2
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	19.196	4,6	2.080.865	7,4	0,9
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación			1.576.886	5,6	
Construción	23	0,0	849.049	3,0	0,0
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1.581	0,4	3.991.673	14,1	0,0
Transporte e almacenamento	17.588	4,2	460.173	1,6	3,8
Hostalería	545	0,1	821.990	2,9	0,1
Información e comunicacións	11.387	2,7	3.267.443	11,6	0,3
Actividades financeiras e de seguros	20.664	5,0	1.229.014	4,4	1,7
Actividades inmobiliarias	4.445	1,1	1.888.335	6,7	0,2
Actividades profesionais, científicas e técnicas	183	0,0	640.447	2,3	0,0
Actividades administrativas e servizos auxiliares	6	0,0	636.555	2,3	0,0
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria			250.545	0,9	
Educación			1.927.495	6,8	0,2
Actividades sanitarias e de servizos sociais	4.330	1,0	207.116	0,7	0,1
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	150	0,0	6.208	0,0	
Outros servizos					
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio					
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais					
Total	416.255	100,0	28.214.898	100,0	1,5

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Diferenciando o IED rexistrado por tipo de operacións, en 2023 as operacións non produtivas (ETVE ⁴) volveron gañar importancia, case duplicando as de anos precedentes. A súa relevancia fora decaendo e en 2022 representaban menos do 6,5%, pero en 2023 o seu peso sobre o total é do 15,7% tras medrar un 80,7%. Como se aprecia no cadro 13, o IED realizada por ETVE acumúlase maioritariamente na Comunidade de Madrid, que supera os 3.000 millóns de euros e supón o 62,2% do total recibido por España, aumentando tamén a súa importancia relativa sobre o total do IED recibido por esta rexión, que sobe do 10,4% en 2022 ata o 16,5% en 2023. A outra rexión que reflicte unha entrada significativa en termos relativos deste tipo de investimento é Castela e León (28,8% do total do ETVE), pero a bastante distancia de Madrid, con 1.273 millóns de euros, o que significa o 93,5% do total do IED recibido por esta comunidade en 2023. En Galicia, como na maioría das comunidades autónomas, a totalidade do IED recibido corresponde a operacións que non son ETVE.

No relativo ao investimento produtivo, non ETVE, cómpre diferenciar investimentos de nova aportación e de adquisición, pois teñen distintas implicacións na economía receptora. Segundo o último *Boletín de Inversiones Exteriores* da Dirección General de Comercio Internacional e Inversiones (abril de 2024), en 2023 as operacións de nova aportación foron o 56,6% do total. Porén, dentro desas, a maioría foron ampliacións de capital para reducir débeda ou recapitalizacións para sanear balances (36,4% do total do IED produtivo). Os investimentos que implican novas instalacións (*greenfield*) ou ampliación das existentes (*brownfield*) e, por tanto, contratación de novos empregados, ascendeu ao 20,2% do total do IED produtivo, un 12% máis que en 2022. Dentro destas dúas modalidades, a de maior relevancia corresponde ás ampliacións, que representan o 19,2% do IED bruto recibido.

A distribución sectorial do investimento produtivo bruto recibido por Galicia e España ten un comportamento moi diferente, como pode observarse no cadro 14. A nivel estatal, máis da metade dos fondos recibidos diríxense ao sector servizos (54,3%) e o 42,2% á industria. Pola contra, a nivel galego existe unha maior concentración; o sector industrial

⁴ ETVE: entidades de tenencia de valores estranxeiros. Sociedades instrumentais cun réxime fiscal especial debido á exención das ganancias obtidas por dividendos e plusvalías logradas pola transmisión de accións en sociedades estranxeiras. O investimento deste tipo non ten efectos reais sobre as economías receptoras ao efectuarse fundamentalmente por parte de *holdings* internacionais por razóns fiscais.

percibe case o 80% do IED entrante fronte ao 14,6% dos servizos e ao 6,2% do sector primario, indo parar estes últimos na súa totalidade ás actividades de pesca e acuicultura. En Galicia, este proceso de concentración no sector industrial, en concreto na industria manufacturera, leva consolidándose xa varios períodos, pasando do 29,5% en 2021 ao 70,6% en 2023, aínda que cunha perda de 2,6 puntos porcentuais respecto a 2022. En España, o sector industrial gana algo de peso en 2023, sendo o maior receptor tamén a industria manufacturera, con arredor do 17% dos fondos, pero cunha importante porcentaxe da industria extractiva (12,4%). Dentro dos servizos, a nivel nacional é o comercio o que capta a maior parte do investimento, un 14,1% en 2023, mentres que en Galicia pasou de recibir o 43,6% do investimento en 2021 a ser irrelevante, cun 0,4% do total en 2023. Outros sectores que destacan a nivel nacional, malia que con cifras máis modestas, son información e comunicación (11,6%), subministracións (7,4%), actividades sanitarias e de servizos sociais (6,8%), e actividades inmobiliarias (6,7%). En Galicia as actividades financeiras e de seguros (5%), subministracións (4,6%) e transporte (4,2%) serían os seguintes sectores en importancia relativa. No ámbito sectorial nacional, Galicia triplica o seu peso relativo, que actualmente ascende ao 1,5%. Neste contexto, Galicia recibe o 21,7% dos fondos produtivos dirixidos ao sector primario, o 6,2% dos da industria manufacturera e o 3,8% dos do transporte; sectores que en 2023 captaron unha gran cantidade de fondos respecto a períodos anteriores.

Cadro núm. 15
Procedencia do investimento estranxeiro bruto en Galicia e España (non ETVE)

Área de procedencia	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
2022					
UE-27	27.905	15,6	13.368.329	38,6	0,21
Resto de Europa	17.072	9,5	6.905.860	20,0	0,25
América do Norte	123.981	69,2	10.268.181	29,7	1,21
Latinoamérica	9.604	5,4	646.350	1,9	1,49
Resto de América	50	0,0	27.581	0,1	0,18
Asia e Oceanía	592	0,3	3.044.573	8,8	0,02
África	2	0,0	353.329	1,0	0,00
Total	179.205	100,0	34.614.203	100,0	0,52
2023					
UE-27	317.668	76,3	8.945.287	31,7	3,55
Resto de Europa	26.527	6,4	5.362.702	19,0	0,49
América do Norte	16.249	3,9	9.293.477	32,9	0,17
Latinoamérica	4.828	1,2	1.417.228	5,0	0,34
Resto de América	33.870	8,1	142.186	0,5	23,82
Asia e Oceanía	17.113	4,1	2.950.311	10,5	0,58
África	0	0,0	103.707	0,4	0,00
Total	416.255	100,0	28.214.898	100,0	1,48

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

de países da UE-27. Chama a atención o crecemento en 2023 dos fondos procedentes do resto de América, que pasan de ter un peso case nulo a superar o 8% do total. De forma máis detallada, no relativo ao país último do que procede o fluxo de investimento produtivo (cadro 16), pode observarse que en 2023 Galicia recibe fondos de 31 países, pero a orixe está moi concentrada na República Checa, que representa o 64,8% do IED recibido por Galicia, e o 84,9% dos procedentes da UE-27. En 2023 o liderado está relacionado coa compra das centrais eléctricas e fábricas de Xeal por parte da sociedade checa Energo-Pro. Por outra banda, dentro dos emisores tradicionais do IED cara Galicia, Francia perde peso absoluto e sobre todo relativo, mentres que Reino Unido incrementa o fluxo de investimento, aínda que o seu peso relativo descende. Chama a atención que as Illas Malvinas se atopan en terceira posición, que xunto as Illas Virxes representarían arredor do 8% do IED recibido por Galicia; dous territorios considerados por España paraísos fiscais.

Na desagregación por países obsérvase como España e Galicia comparten como emisores de investimento certas nacións europeas como Francia ou Reino Unido, pero, ao mesmo tempo, teñen pautas moi diferentes, tanto na orixe como na concentración. A nivel nacional a concentración é menor, manténdose Estados Unidos como principal inversor (case 29% do total), Reino Unido como segundo e Alemaña no terceiro posto; pero perdendo importancia tanto absoluta como relativa estes dous últimos en 2023.

⁵ No rexistro de investimentos consta tanto a orixe última como a orixe inmediata ou país de tránsito a través do cal se transfieren os investimentos.

Desde un punto de vista xeográfico, tomando como referencia a orixe última, é dicir, aquela na que reside o titular último do investimento⁵, os países da OCDE seguen sendo os principais emisores do IED entrante (94,6% en España e 91,4% en Galicia), porén a distribución por áreas xeográficas e países difire moito entre ambas economías. A nivel estatal, desde o inicio da pandemia a procedencia do IED concentrouse cada vez máis nos países europeos, sobre todo da Unión Europea, e dita situación mantense en 2023 (cadro 15). A volatilidade do IED recibido en Galicia, pola gran dependencia de operacións concretas, fai que ese efecto tamén se traduza en cambios bruscos nas orixes principais do IED, sendo nalgúns anos os países europeos, membros ou non da Unión Europea, e noutros outras áreas como o foi América do Norte en 2022. En 2023 máis de tres cuartas partes do IED entrante procedía

Cadro núm. 16

Orixe última do investimento estranxeiro bruto (non ETVE) en 2023

Galicia			España		
País ou territorio	Miles de euros	%	País ou territorio	Miles de euros	%
República Checa	269.663,6	64,78	Estados Unidos	8.146.327,9	28,87
Reino Unido	25.464,4	6,12	Reino Unido	3.693.347,6	13,09
Illas Malvinas (Falklands)	24.600,0	5,91	Alemaña	2.999.756,1	10,63
Alemaña	17.650,0	4,24	Francia	2.582.884,2	9,15
Xapón	16.987,0	4,08	Australia	1.209.629,1	4,29
Canadá	10.908,0	2,62	Suíza	1.184.089,6	4,20
Suecia	10.661,6	2,56	Canadá	1.147.149,3	4,07
Francia	9.402,4	2,26	México	1.060.598,8	3,76
Illas Vixes dos Estados Unidos	9.270,0	2,23	Austria	649.784,3	2,30
Portugal	9.147,1	2,20	España	580.604,5	2,06
Estados Unidos	5.341,1	1,28	Países Baixos	530.829,6	1,88
México	3.407,2	0,82	Xapón	461.185,1	1,63
Ecuador	1.138,5	0,27	Corea do Sur	386.028,7	1,37
Suíza	1.011,0	0,24	Emiratos Árabes Unidos	359.507,6	1,27
Luxemburgo	600,0	0,14	Noruega	331.232,6	1,17
Irlanda	280,0	0,07	República Checa	270.367,5	0,96
Venezuela	189,0	0,05	Italia	245.785,1	0,87
España	109,0	0,03	Bélxica	200.926,2	0,71
Emiratos Árabes Unidos	100,0	0,02	Luxemburgo	190.690,5	0,68
Malta	100,0	0,02	Portugal	183.800,2	0,65
Chile	82,5	0,02	Irlanda	169.972,3	0,60
Andorra	49,5	0,01	China	131.391,8	0,47
Dinamarca	26,8	0,01	Suecia	121.054,4	0,43
Hong Kong	22,6	0,01	Singapur	109.214,5	0,39
Italia	21,0	0,01	Dinamarca	107.136,4	0,38
Arxentina	10,5	0,00	Andorra	89.333,3	0,32
Austria	3,0	0,00	Israel	88.035,2	0,31
Bélxica	3,0	0,00	Arabia Saudí	86.398,9	0,31
Irán	3,0	0,00	Arxentina	75.423,3	0,27
Noruega	2,5	0,00	Suráfrica	74.454,6	0,26
Países Baixos	0,9	0,00	Resto países	747.958,7	2,65
Total	416.255,1	100,00	Total	28.214.897,9	100,00

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 17

Procedencia última do investimento estranxeiro bruto produtivo efectuado en Galicia desde 2010 ata 2023

País	Miles de euros	%
Portugal	784.375	23,02
Brasil	672.278	19,73
Reino Unido	345.753	10,15
República Checa	269.664	7,92
Francia	183.097	5,37
Canadá	134.832	3,96
México	122.967	3,61
China	119.529	3,51
España	115.681	3,40
Italia	112.539	3,30
Resto países	546.089	16,03
Total	3.406.804	100,00

Datos provisionais.

Fonte: Datalnvex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

últimos anos. En concreto, entran Canadá e a República Checa só con investimentos realizados en 2022 e 2023 respectivamente⁶; Canadá na sexta posición, co 4% do total do período, e República Checa na cuarta cun 7,9% do IED recibido pola economía galega desde o ano 2010.

Tamén é importante coñecer os desinvestimentos ou o investimento neto, que non é máis que a diferenza entre o investimento bruto e os desinvestimentos declarados, por transmisións ou liquidacións totais ou parciais. En España, o desinvestimento produtivo descendeu arredor do 37,4% respecto a anos previos, ascendendo en 2023 a 6.604 millóns de euros, o que deixa o fluxo de investimento neto en algo máis de 21.610 millóns de euros, uns 4.000 millóns menos que en 2022. Respecto á orixe, destacan os

No cadro 17 preséntase o IED produtivo acumulado recibido por Galicia no período 2010-2023. Os datos mostran como os principais inversores seguen a ser o veciño Portugal e Brasil, representando conxuntamente o 42,8% do IED total do período. A posición transfronteiriza de Galicia con Portugal e os lazos deste último con Brasil poden supoñer un factor relevante de captación de investimentos produtivos de Brasil.

Reino Unido e Francia manteñen tamén os seus postos. Chama a atención a aparición de países novos nos primeiros lugares desta clasificación unha vez incorporados os datos dos

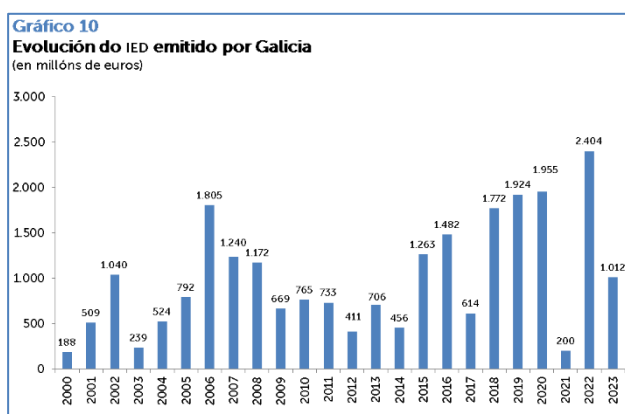
⁶ En 2022 o fondo canadense Brookfield comprou o 85% da produtora de lousa Cupa e en 2023 a checa Energo-Pro fíxose con Zeal, como xa se mencionou.

fortes desinvestimentos de Francia (41,2% do total) e tamén os de Estados Unidos (24,2%). A nivel sectorial, o maior produciuse nas actividades de información e comunicacións (31,9% do total).

A nivel rexional, os desinvestimentos están influenciados, ademais, polo efecto sede, dándose os maiores niveis nas mesmas rexións que a maior entrada bruta (Madrid cun 61,5%, Cataluña cun 17% e Comunidade Valenciana cun 14,3%). Estes niveis en Galicia son tradicionalmente baixos, ascendendo a 44 millóns en 2023 fronte aos 6 millóns de 2022.

O IED emitido por Galicia

O IED emito por Galicia é, como soe ser habitual, moi superior ao entrante, coa excepción do dato anormalmente pobre do ano 2021. Como se observa no gráfico 10, con altibaixos, desde a fin da crise financeira global a tendencia do investimento é crecente, aínda que en 2023 se reduce un 58% fronte ao ano anterior. A pesar da caída, en 2023 supéranse o 1.000 millóns de euros do IED emitido, o que se sitúa arredor da media do período 2000-2023.

O investimento bruto total español no estranxeiro en 2023 ascendeu a 21.425 millóns de euros, un 41,6% inferior ao de 2022 (cadro 18). Tan só catro rexións incrementan a saída do IED fronte ao ano anterior, aumentos polo xeral que chegan a ser moi elevados en termos relativos pero non tanto en termos absolutos, coa excepción de Cantabria. Galicia foi a segunda rexión que experimentou unha maior diminución en termos absolutos, máis de 1.392 millóns de euros, despois de Madrid que baixa o IED saínte en máis de 12.200 millóns. Esta última mantén o seu liderado pero reduce a súa representación, pasando de emitir máis de tres cuartas partes do IED saínte

ata 64,9% de 2023. Galicia tamén mingua o seu peso a nivel nacional, situándose en 2023 nun 4,7%. Rexións que tiñan tradicionalmente unha presenza elevada no contexto nacional como Cataluña e o País Vasco, seguen a perder representación; pola contra, Asturias volve medrar de forma moi significativa, emitindo o 11,4% do IED; e Cantabria, que case dobra os fondos emitidos en 2023, sobe máis de cinco punto porcentuais, situándose no 7,5% do total.

No cadro 19 preséntase o IED emitido a nivel autonómico diferenciando operacións ETVE e non ETVE tanto en termos brutos como netos, polo que tamén permite analizar o desinvestimento. O IED saínte ETVE reduciuse en 2023, representando o 12,9% do total e saíndo de catro rexións, pero maioritariamente de Madrid co 93,5%. Galicia en 2023 enviou 35 millóns de euros deste tipo, que significa o 1,3% do total nacional e o 3,5% de todo o investimento saínte galego.

Cadro núm. 18

Distribución territorial do investimento español bruto no exterior

	2022		2023		TVI (%) 2022/2023
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	
Andalucía	68,7	0,2	24,9	0,1	-63,78
Aragón	100,2	0,3	108,4	0,5	8,14
Cantabria	827,3	2,3	1.601,5	7,5	93,57
Castela e León	258,1	0,7	47,3	0,2	-81,65
Castela-A Mancha	71,5	0,2	5,1	0,0	-92,86
Cataluña	1.156,4	3,2	508,3	2,4	-56,04
Madrid	26.110,7	71,2	13.897,0	64,9	-46,78
C. Valenciana	82,5	0,2	283,4	1,3	243,44
Extremadura			0,0	0,0	
Galicia	2.403,7	6,6	1.011,5	4,7	-57,92
Baleares	413,2	1,1	287,4	1,3	-30,45
Canarias	16,2	0,0	0,6	0,0	-96,32
A Rioxa	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,00
Navarra	42,1	0,1	40,4	0,2	-4,16
País Vasco	2.973,2	8,1	1.160,9	5,4	-60,95
Asturias	2.136,9	5,8	2.448,1	11,4	14,56
Murcia	1,5	0,0	0,1	0,0	-90,96
Ceuta e Melilla	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Total	36.662,2	100,0	21.425,1	100,0	-41,56

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

O IED produtivo emitido por España caeu un 33%, sendo o dato máis baixo da última década. Este comportamento podería ser resultado da incerteza xerada polo complexo contexto internacional, así como polas maiores oportunidades de investimento internas, como por exemplo as xeradas polos proxectos estratéxicos PERTE. Na distribución rexional, ao igual que ocorre co IED recibido, a Comunidade de Madrid concentra a gran maioría do investimento, cun 60,6%. A moita distancia atópanse Asturias (13,1%), Cantabria (8,6%), País Vasco (6,2%) e Galicia (5,2%).

Cadro núm. 19

Distribución territorial, ETVE e non ETVE, do investimento español bruto e neto no exterior en 2023

	Investimento bruto				Investimento neto	
	Non ETVE		ETVE		Non ETVE	ETVE
	Millóns de euros	%	Millóns de euros	%	Millóns de euros	Millóns de euros
Andalucía	24,87	0,13			21,13	
Aragón	108,39	0,58			55,62	
Cantabria	1.601,49	8,58			1.599,99	
Castela e León	47,35	0,25			32,24	
Castela-A Mancha	5,11	0,03			5,11	
Cataluña	365,11	1,96	143,22	5,17	202,37	123,18
Madrid	11.306,10	60,61	2.590,93	93,54	9.036,73	2.393,46
C. Valenciana	283,40	1,52			255,77	-0,29
Extremadura	0,01	0,00			0,01	
Galicia	976,44	5,23	35,11	1,27	631,86	35,11
Baleares	287,37	1,54			266,10	-2,90
Canarias	0,60	0,00			-19,40	
A Rioxa	0,00	0,00			0,00	
Navarra	40,39	0,22			40,39	
País Vasco	1.160,46	6,22	0,46	0,02	886,70	0,46
Asturias	2.448,14	13,12			2.441,89	
Murcia	0,13	0,00			0,13	
Ceuta e Melilla	0,00	0,00			0,00	
Total	18.655,36	100,00	2.769,72	100,00	15.456,64	2.549,02

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 20

Distribución do investimento estranxeiro bruto produtivo no exterior por sector de orixe en 2023

Sectores	Galicia		España		%
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	Galicia/España
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca			31.837,2	0,2	
Industrias extractivas			21.681,5	0,1	
Industria manufacturera	12.730,3	1,3	495.120,6	2,7	2,6
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	959,5	0,1	537.612,9	2,9	0,2
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación			57.341,2	0,3	
Construción	11.261,4	1,2	498.289,9	2,7	2,3
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	60.501,4	6,2	575.976,8	3,1	10,5
Transporte e almacenamento			1.876.061,5	10,1	
Hostalería	716,6	0,1	20.590,6	0,1	3,5
Información e comunicacións			318.856,6	1,7	
Actividades financeiras e de seguros	423.203,9	43,3	11.690.998,4	62,7	3,6
Actividades inmobiliarias	466.610,5	47,8	646.293,7	3,5	72,2
Actividades profesionais, científicas e técnicas	419,4	0,0	1.492.892,9	8,0	0,0
Actividades administrativas e servizos auxiliares			163.535,2	0,9	
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria			110,4	0,0	
Educación			53,5	0,0	
Actividades sanitarias e de servizos sociais			36.088,8	0,2	
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento			222,3	0,0	
Outros servizos			3.951,8	0,0	
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio					
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais					
Persoas físicas (sen sector de actividade)	36,0	0,0	187.842,3	1,0	0,0
Total	976.439,0	100,0	18.655.358,3	100,0	5,2

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

O IED saínte de España dirixiuse sobre todo a empresas non cotizadas e foi emitido maioritariamente por entidades non integradas en grandes grupos empresariais (52,6%). Os inversores nacionais escolleron principalmente operacións de nova aportación (65,4%) e, dentro destas, proxectos *greenfield* ou *brown-field*.

Os desinvestimentos diminuíron respecto a 2022 e afectaron sobre todo o IED produtivo. En termos netos, retiráronse 220 millóns de euros de investimento ETVE en 2023, en particular con orixe en Madrid (192 millóns de euros). Valencia e Baleares teñen saldo negativo en IED ETVE, pois retiraron e non emitiron fondos deste tipo. En canto ao investimento produtivo, só Canarias presenta un investimento neto negativo (cadro 19), xa que enviou apenas 0,6 millóns de euros ao exterior e retirou 20 millóns. O maior nivel

Cadro núm. 21

Distribución do investimento estranxeiro bruto produtivo no exterior por sector de destino en 2023

Sectores	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	64.313,8	6,6	247.278,2	1,3	26,0
Industrias extractivas	0,0	0,0	109.339,3	0,6	
Industria manufacturera	7.224,9	0,7	608.585,9	3,3	1,2
Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	959,5	0,1	3.492.525,4	18,7	0,0
Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	0,0		200,5	0,0	
Construción	95.597,3	9,8	2.243.847,5	12,0	4,3
Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1.750,0	0,2	1.020.123,6	5,5	0,2
Transporte e almacenamento	0,0	0,0	2.835.732,0	15,2	
Hostalería	9.491,4	1,0	177.562,9	1,0	5,3
Información e comunicacións	0,0	0,0	836.843,0	4,5	
Actividades financeiras e de seguros	372,1	0,0	5.167.031,4	27,7	0,0
Actividades inmobiliarias	795.442,8	81,5	875.863,2	4,7	90,8
Actividades profesionais, científicas e técnicas	1.287,2	0,1	659.367,3	3,5	0,2
Actividades administrativas e servizos auxiliares			347.123,1	1,9	
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria			0,0	0,0	
Educación			12.601,3	0,1	
Actividades sanitarias e de servizos sociais			8.197,4	0,0	
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento			8.436,1	0,0	
Outros servizos			4.700,1	0,0	
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio					
Actividades de organizacións e organismos extraterrestriais					
Total	976.439,0	100,0	18.655.358,3	100,0	5,2

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Cadro núm. 22

Destino do investimento bruto galego e español no exterior (non ETVE)

Área de destino	Galicia		España		% Galicia/España
	Miles de euros	%	Miles de euros	%	
2022					
UE-27	123.849	5,2	10.563.836	32,2	1,2
Resto de Europa	266.916	11,2	10.556.759	32,2	2,5
América do Norte	1.786.010	75,1	5.361.501	16,3	33,3
América Latina	120.765	5,1	4.675.114	14,3	2,6
Resto de América	115	0,0	38.224	0,1	0,3
Asia e Oceanía	78.447	3,3	1.397.337	4,3	5,6
África	2.571	0,1	211.728	0,6	1,2
Total	2.378.672	100,0	32.804.499	100,0	7,3
2023					
UE-27	140.641	14,4	5.768.104	30,9	2,4
Resto de Europa	959	0,1	1.260.267	6,8	0,1
América do Norte	755.948	77,4	6.130.158	32,9	12,3
América Latina	74.053	7,6	5.041.439	27,0	1,5
Resto de América	0	0,0	19.041	0,1	0,0
Asia e Oceanía	4.837	0,5	403.257	2,2	1,2
África	0	0,0	33.092	0,2	0,0
Total	976.439	100,0	18.655.358	100,0	5,2

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

de investimento neto (55,8% do total nacional), así como o maior desinvestimento dáse en Madrid; este último en cifras moi inferiores ás de anos previos. Ao igual que co investimento bruto, Asturias e Cantabria medran de forma substancial e representan o 15,8% e o 10,4% do investimento neto total respectivamente. O desinvestimento español en 2023 centrouse en Reino Unido, Noruega, Rusia e Estados Unidos. A nivel sectorial estes fondos retiráronse sobre todo das actividades financeiras e de seguros (26,9%), do comercio (16,4%) e da construción (13,9%).

En Galicia o desinvestimento tamén foi significativo, xa que se retira algo máis dun terzo do IED emitido. Esta retirada de fondos galegos deuse maioritariamente en Rusia (270 millóns), seguido de Brasil e Suíza con cifras moi inferiores. Por sectores, os fondos galegos sacáronse case todos do sector do comercio (343 millóns).

A estrutura sectorial do IED bruto produtivo emitido por Galicia e España recóllese nos cadros 20 e 21, tanto a distribución por sector de orixe como de destino. A nivel nacional, aínda que a orixe é máis variada que a nivel galego, está moi concentrada no sector de actividades financeiras e de seguros (62,7%); sendo

Cadro núm. 23

Destino do investimento bruto produtivo galego e español no exterior en 2023

Galicia			España		
Páis ou territorio	Miles de euros	%	Páis ou territorio	Miles de euros	%
Estados Unidos	508.221	52,0	Estados Unidos	5.850.387	31,4
Canadá	247.727	25,4	Luxemburgo	3.004.936	16,1
Irlanda	65.000	6,7	Brasil	2.081.738	11,2
Luxemburgo	59.013	6,0	México	1.481.325	7,9
Nicaragua	54.659	5,6	Alemaña	1.055.300	5,7
Guatemala	12.822	1,3	Reino Unido	726.430	3,9
Polonia	10.023	1,0	Portugal	592.232	3,2
Emiratos Árabes Unidos	4.703	0,5	Francia	488.907	2,6
Perú	3.501	0,4	Jersey	343.212	1,8
Portugal	2.825	0,3	Chile	282.724	1,5
Eslovaquia	2.500	0,3	Canadá	279.771	1,5
Brasil	1.750	0,2	Países Baixos	173.550	0,9
Arxentina	1.320	0,1	Italia	170.737	0,9
Alemaña	1.000	0,1	Colombia	170.177	0,9
Reino Unido	959	0,1	Arxentina	167.049	0,9
Francia	186	0,0	Australia	163.483	0,9
Nepal	132	0,0	Perú	161.394	0,9
Italia	95	0,0	Costa Rica	147.043	0,8
Bahrein	2	0,0	Honduras	115.094	0,6
Colombia	1	0,0	Resto países	1.199.871	6,4
Total	976.439	100,0	Total	18.655.358	100,0

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

o segundo en importancia o de actividades profesionais, científicas e técnicas cun 8%. A nivel galego, o 47,8% ten por orixe o sector de actividades inmobiliarias e o 43,3% o de actividades financeiras e seguros, situándose en terceiro lugar o comercio por xunto (6,2%). Sobre o total do sector, Galicia destaca enviando o 72,2% do total do IED con orixe no sector inmobiliario. Sen dúbida, os investimentos do Grupo Pontegadea en Irlanda, Reino Unido ou Estados Unidos teñen moito que ver con estas cifras.

O destino sectorial dos investimentos galegos (cadro 21) está aínda máis concentrado que a orixe. O IED bruto saínte de Galicia foi par maioritariamente a actividades inmobiliarias (81,5%), seguido pola construción (9,8%) e o sector primario (6,6%). A nivel nacional dáse o comportamento oposto, unha menor concentración que na orixe, sendo o sector receptor máis destacado o das actividades financeiras e de seguros cun 27,7% do total, seguido dos transportes (15,2%) e o comercio por xunto (5,5%). Estas diferenzas fan que o peso de Galicia sobre o total de España naqueles sectores onde concentra o seu investimento sexa elevado. En 2023 Galicia achegou o 90,8% do investimento dirixido ás actividades inmobiliarias e o 26% do dirixido ao sector primario, padrón de repartición similar ao do ano 2022.

Desde un punto de vista xeográfico, pode observarse no cadro 22 que en España se manteñen como principais áreas receptoras a UE-27, o resto de Europa, América do Norte e América Latina, aínda que cunha perda de peso dos países do resto de Europa en favor dos do continente americano en 2023. De forma máis precisa (cadro 23), o destino dos fondos españois son sobre todo Estados Unidos (31,4%), Luxemburgo (16,2%) e Brasil (11,2%).

En Galicia a distribución territorial está máis concentrada. No ano 2023 máis de tres cuartas partes do IED foi par a América do Norte; en concreto, a Estados Unidos o 52% do total. O IED enviado a América Latina, destino tradicional do IED galego, recupérase un pouco, representando o 7,6%, pero manténdose en niveis relativamente baixos respecto do que era habitual. Considerando o destino do investimento por países (cadro 23), os líderes en recepción de investimento galego foron Estados Unidos e Canadá. Os seguintes en importancia son Irlanda, Luxemburgo e Nicaragua, oscilando estes entre o 5% e o 7% do IED produtivo total emitido por Galicia.

Cadro núm. 24

Destino do investimento estranxeiro bruto produtivo emitido por Galicia dende 2010 ata 2023

Páis	Miles de euros	%
Estados Unidos	5.322.322	34,0
Reino Unido	2.461.240	15,7
Países Baixos	1.708.722	10,9
Luxemburgo	1.019.583	6,5
Canadá	1.011.682	6,5
Arxentina	514.754	3,3
Francia	318.505	2,0
Brasil	300.606	1,9
Bélxica	259.613	1,7
Resto países	2.713.944	17,4
Total	15.630.971	100,0

Datos provisionais.

Fonte: DataInVex. Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

Considerando o IED bruto saínte acumulado no período 2010-2023, como mostra o cadro 24, hai similitudes coa análise por países. Estados Unidos, Canadá ou Luxemburgo sitúanse na zona alta como grandes receptores, tanto no último ano como no global do período. Tamén Reino Unido e os Países Baixos teñen un peso moi importante no acumulado, a pesar de que nos últimos anos foron perdendo posicións.